

DOMOVINA

Upravišтво „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 7-50, polletno Din 15—
celoletno Din 30—.

Zločinci

V nedeljo so izvršili komunisti v Trbovljah atentat z revolverji in bombami na Orjunaše, ki so mirno in brez izzivanja korakali s kolodvora v Trbovlje na svečanost razvitja prapora delavske Orjune. Posledica je bila, da so izgubili življenje trije mladi narodni borci. Poznejša *uradna preiskava* je z gotovostjo dognala, da so *spopad zakrivili edinole komunisti*. Klerikalci so izrabili to priliko in pričeli zlivati gnojnico in blato na vse, ki priznavajo Jugoslovanstvo za svoj sveti cilj.

Kdor je videl na ljubljanski kolodvor pripeljane mrtve okrvavljene žrtve, ki so darovale svoje vse, to je življenje, za svoje narodno prepričanje, kdor je slišal obupno plakanje njihovih svojcev in prijateljev, temu mora zavreti kri, ko bere zverinsko podivjane klevete v klerikalnem časopisju.

To časopisje se ne zgraža nad komunističnimi atentatorji, temveč obsoja nacionalistične borce, ki so se branili proti divjaškemu napadom zapeljanih trboveljskih boljševikov in vrnili milo za drago.

Kaj mislite, da klevetniški falotje okrog klerikalnega časopisja res verjamejo to, kar pišejo? Klerikalno skrunjenje svežih grobov narodnih mučnikov je dobro premišljen izliv jezuitske protinarodne zlobe ne samo proti Orjuni, temveč se hoče obenem znesti nad vsemi dobrimi Jugoslovani.

Klerikalni listi hinavsko obžalujejo žrtve, predvsem seveda komunistične. Gotovo, škoda je sploh mladih življenj, grenko je priznati, da je brat napadel brata, toda klerikalni listi, kakor «Slovenec», «Domoljub» itd., niso opravičeni soditi o tem.

To so tisti listi, ki so med vojno klicali Srbe na vrbe, ki so nad dobre Jugoslovane lastne rojake Slovence pozivali avstrijske rablje, ki so kričali nad sivolasim srbskim kraljem, ki so psovali brate Srbe in Ruse ter klicali ogenj in žveplo nanje, ki so demuncirali preko meje pred avstrijskimi rablji pobegle rojake. To so tisti listi, ki so kričali, da se mora vojna vršiti do zadnjega moža, ki so agitirali iz lastne volje z vsemi silami za vojna posojila.

To niso samo isti časopisi, temveč so ostali tudi elementi okrog njih isti. Teh kreatur se drži še kri izza vojne in zato danes ne smejo soditi o krvi. Hijene ne morejo obsojati krvoprelitja, temveč kvečjemu glodati kosti borcev, padlih za sveto stvar.

Klerikalci vedo, da so naši boljševiki najgorečnejši čestilci ruskih boljševikov, katerih se drži kri milijonov bednih; te bednike so ruski boljševiki često na najsirovejši način pobijali v ječah. In take boljševike smatrajo oni, ki se bogokletno postavljajo za branilce lepih Kristusovih nauk, za boljše ljudi in za obrambe vrednejše nego idealiste, ki so se postavili v bran edinole proti prekucstvu, ki ni in ne more biti cilj nobenega razumnega človeka, želečega dobro narodu, katerega doberšen del, žal, včasih sam ne ve, kaj je v njegovo korist — kakor ovca, ki ne mara iz gorečega hleva.

Zakaj se je ustanovila Orjuna? Samo zato, da se bori proti rušilcem države. «Slovenec» pravi, da naše države ne ogrožajo nobene notranje sile. Vsakdo, ki pozna razmere med našim ljudstvom, ve, da temelji zadnja klerikalna zmaga pri skupščinskih volitvah največ baš na tem, da so znali klerikalci od Avstrije podedovano protisrbsko razpoloženje, ki je že umiralo, ponovno razgreti in zlorabiti v povečanje števila svojih volilcev. To protisrbsko av-

tonomistično razpoloženje je pomenilo obenem toliko kakor «proč od države». To klerikalci dobro vedo, saj so njihovi krajevni agitatorji marsikje sploh s tem agitirali. Ali so taka agitacijska sredstva vredna poštenjakov? Ali niso to tiste notranje sile, ki resno ogrožajo državo? Pri takih razmerah je bilo potrebno, da se osnuje organizacija, ki naj se odločno in brezobzirno postavi v bran za državo, katero smatramo makar proti večini nerazsodnega ljudstva za našo srečo in naš blagor. Mi smo takega prepričanja. Nismo zastoj sedeli po avstrijskih ječah, nismo zastoj prenašali avstrijska rabelstva v vednem strahu, da nam vsak hip privežejo vrv na vrat, niso naši somišljeniki zastoj umirali kot veleizdajalci pod avstrijskimi krogli in vrvmi, nismo se zastoj borili v Dobrudži in na solunski fronti. Mi smo vse to pretrpeli za našo državo, katero hočemo enotno in za katero smo se skupaj v bratski slogi borili Slovenci, Hrvati in Srbi znotraj in zunaj mej bivše Avstroogrske. Ako bo država v nevarnosti, se bomo poslužili vseh sredstev, da si ohranimo naš ideal. S tem računajte in hrumite, kakor hočete!

Rovarska gnezda naj se iztrebijo

Na poseben način pojmujejo v naši državi mračni rovarski elementi svobodo. Ob vsaki priliki prodajajo svoja skrivljena politična modrovanja in gobezdajo, kar jim je milo in drago, raznašajo okrog največje budalosti in laži za čisto resnico, hujskajo na podlagi teh laži nevedne preproste množice, dopovedujejo tem množicam, da vlada pri nas nasilje, in te množice v svoji preprostosti često nasedejo tem gobezdajem, ne da bi pomislile, da v državi, kjer lahko najpodlejšje človeče brusi brez kazni svoj jezik, ne more biti govora o terorju in nasilju. Pri nas vlada v tem pogledu skoroda anarhistična svoboda.

Toliko je te svobode, kakor je skoro gotovo ni v nobeni drugi evropski državi. In vendar baš pri nas vsi ti mračnjaki, ki so se preobjedli svobode v rovarstvu med ljudstvom in v izpodkopavanju temeljev države, kričijo po svobodi. Kaj pa še hočejo? Ali mogoče svobodo bomb in pušk, kakor so pokazali komunisti v Trbovljah, kjer so osvedočili s pobijanjem najboljših sinov države, da hočejo zrušiti državo?

In če bi taki elementi izpodkopali državo, kakšna svoboda bi neki potem prišla? Nedvomno po ruskem boljševiškem

vzorcu. To bi bila svoboda bomb in pušk, za komuniste namreč, a kdor bi skušal drugače govoriti, kdor bi javno priznaval druge nazore ali propagiral svoje nazore proti komunistom, bi bil usmrčen kljub temu, da ne bi pridigoval nasilja proti komunistom in ne da bi skušal ugonobiti državo.

To se v komunistični Rusijo dogaja že celo vrsto let. Pri nas pa, ako nastopi oblast celo proti očitnim veleizdajnikom in proti očitnim rušilcem države kot take, je pokonci vse rovarsko časopisje, češ, to je nasilje, in sklicujejo se protestni shodi, in to celo pod zaščito državnih oblasti. Še celo, ko je bil na smrt obsojen in tudi z usmrčenjem kaznovan atentator morilec ministra Draškovića, je ves mračni Izrael protestiral.

Čudovita, res čudovita je ta svoboda, kjer smejo politični pustolovci, polblazniki in načelni prekucuh uganjati svoje orgije. In take elemente zagovarjajo in se celo vežejo z njimi naši klerikalci, ker imajo, seveda, sami v svojih vrstah mnogo enakih razvratnikov. To počenjajo naši klerikalci, ki se udeležujejo kot branilci katoliške cerkve, katera odločno odklanja take razvratne nazore.

Kri v nedeljo v Trbovljah za nacionalno idejo padlih treh mučnikov kriči po zaščeni. V državi se mora napraviti red. Gotovo mora temeljiti država na načelu svobode, bratstva in enakosti, toda ta svoboda ne sme obstojati v izpodkopavanju države, v hujškanju brata proti bratu, v pretvarjanju dejstev v škodo države, a gotovo tudi ne v pobljanju najzvestejših sinov države.

Danes je dognana resnica, da so v Trbovljah napadli komunisti z orožjem Orjunaše, ker so ti mirno stopali v povorki, ne da bi najmanj izzivali. Seveda so se morali potem Orjunaši braniti tudi z orožjem. Pobiti se ne dá nihče brez odpora. Napad se je izvršil samo na glavne činitelje Orjuna, kar nedvomno dokazuje, da je bil premišljeno pripravljen. Zakaj so jih napadli? Orjuna ima za svoje člane zastopnike vseh stanov brez razlike in zato stanovski interesi tukaj niso igrali nikakršne vloge. Iz vsega se vidi, da so komunisti z napadom na naše nacionaliste dokumentirali svoje prekucniške protidržavne nazore.

Danes vidimo, kam bi zašli, ko bi svoječasno zakon o zaščiti države ne razgnal protidržavnih komunističnih gnezd. Saj postajajo, kakor vidimo, celo ostanki komunistov, ki so se skrili pod druge firme, opasni za red v državi. Ker mi ljubimo red, mir in delo, zahtevamo, da vlada pokaže svojo avtoriteto in nemudoma zaduši razvratne orgije.

Politični pregled

Naša slavna opozicija počenja v svojem obupu same neumnosti. Sedaj hoče prirejati shode in s teh shodov nadlegovati kralja z brzojavi, v katerih bi zahtevala sklicanje narodne skupščine. Narodna skupščina pa je bila odgodena ravno zato, ker

zaradi opozicije ni mogla delati.

Ker opozicija sama ni mogla in ne more sestaviti vlade, pač ni jasno, kaj bi kori-

stilo sklicanje skupščine, ki je delanezmožna. Ali se gotovim gospodom zopet želi lepih dijet?

Naši klerikalci imajo na hrbtu še nekaj drugega, kar jih tare, to je

krvoprelitje v Trbovljah,

ki so ga sicer izvršili komunisti, toda klerikalci so bili njihovi podpihovalci. Večno hujškanje klerikalnih listov je prava voda na mlin komunističnih prekucuhov. «Slovenec» ima težko vest in zato prav jezuitsko zavija dogodke v Trbovljah, ker očitno se ne upa zagovarjati komunistov, obsojiti jih pa tudi noče, ker bi se jim zametil in bi komunisti pokazali hrbet klerikalcem v ljubljanskem občinskem svetu. Grdi so klerikalci v vsej svoji politiki in vedno bolj jih izpregledujejo v Beogradu. Take rovarske stranke ne ceni nihče in zato tudi klerikalni poslanci ne bodo nikdar ničesar dosegli za svoje volilce. Trboveljsko krvoprelitje, v katerem so bili ubiti trije naši dobri ljudje zato, ker so se borili proti vsem onim sovražnikom naše države, ki ovirajo mirni in redni razvoj, pade deloma tudi na glave klerikalnih voditeljev. Tega se oni dobro zavedajo in se bojijo posledic, ki ne bodo prijetne zanje.

Tako se živi pri nas v znamenju odločilnega boja med onimi, ki hočejo delo za ljudstvo in med onimi, ki hočejo ovirati to delo. Upati je, da se klerikalni volilci spametujejo in

poženejo pri volitvah klerikalne škodljivce ljudskih koristi tja, kamor spadajo, to je v pozabljivost.

V naši sosesčini razmere tudi niso urejene. Italija se mora boriti s homatijami, ki kar nočejo prenehati, v Albaniji je notranja vojna med pristaši dveh strank in kri teče v potokih, na Dunaju je pa bil izvršen minulo nedeljo

atentat na avstrijskega državnega kanclerja Seipla.

Ustrelil je nanj z revolverjem neki socialist, ko se je Seipel baš vrnil z vlakom

na Dunaj in je hotel izstopiti iz vlaka. Seipel je bil težko ranjen in je padel nezavesten na tla. Krogla je šla skozi pljuča, vendar so zdravniki izjavili, da rana ni smrtnonevarna. Atentator je streljal potem tudi na sebe, a se tudi ni smrtno ranil. Vzrok atentata ni znan.

V Nemčiji po novih volitvah ne morejo sestaviti nove vlade, ker se stranke ne morejo sporazumeti

o bodoči politiki Nemčije.

Zmernejša struja je za to, da se najde način sporazuma z zavezniki iz svetovne vojne zaradi odškodnine, druga skupina pa zahteva odpravo versajske mirovne pogodbe. Ta zahteva pač ne bo nikdar prodrla. Določbe mirovne pogodbe, ki so jih tudi Nemci morali podpisati kot premaganci, se ne bodo izpremenile. Zato je zelo verjetno, da se končno vendar sestavi taka vlada, ki bo lepo mirno privolila v to, da se plača vojna odškodnina.

Mislilo se je pač, da bo nova francoska vlada, ki izide iz novih volitev, bolj popustljiva, ali to so bila prazna upanja, ker na zunaj bodo vse francoske vlade vodile vedno le francosko politiko. Sicer je do sedanja

francoska vlada dala ostavko,

ker pač nima večine v novem parlamentu. Z novo vlado se bo sicer izpremenila notranja politika Francije, zunanja pa bo nedvomno enaka kakor pred prejšnjo vlado.

Dopisi

LJUBLJANSKA OKOLICA. Mimogrede sem bil v nedeljo v Vodicaх pri prvi sv. maši. Zares lepa in skoro nova je prostorna vodiška cerkev, in ubrano zvonjenje se sliši iz zvonika, tako da gre človek z veseljem in pobožnim srcem v svetišče — ampak z žalostnim srcem iz svetišča, ker notri se ne oznanjuje beseda božja, marveč se politizira in ljudstvo hujška proti naprednemu časopisju. «Domovina» je bila dične-

Anton Stražar:

Mačeha s Kopoljskega gradu

(8. nadaljevanje.)

Kako je viteza Juraja potrló ugrabljenje hčerke, je menda popisovati odveč. Bati se je bilo, da ga ta novi udarec vrže nazaj na bolniško postelj. Toda vitez Juraj se je zavedal, da mora tokrat do zadnjega kljubovati usodi, četudi z nadčloveškim naporom in premagovanjem, zato je njegova čvrsta natura vzdržala breme in začela zmagovati. Ko se je razbral od nezgode in se mu je kri nekoliko umirila, je začel vsestransko premišljevali, kako bi rešil svojo hčer. Rešiti jo, se mu ni zdelo pretežavno, toda dognati, kje se nahaja, to mu je vrtalo možgane... Ko so mu naslednji dan prinesli nepodpisano pismo, ki so ga našli v linici, ga je parkrat prebral, nato pa z bolestnim smehljajem dejal: «Pasja tolažba! Kaj me predrznež še poteguje za nos!»

Zvesti Janko se je podal na pot in tekom enega tedna prebrel mnogo sveta v okolišju, poizvedujoč za Milico. Vsa iznajdljivost mu ni pomagala, sledu za njo ni mogel iztakniti. Predvsem je zagrešil, da

se na Rožeški grad ni podal poizvedovat. Kje bi bil mislil, da se Milica nahaja v mreži sosedu in da sta pri njem tudi Lenard in Uršula. Tudi Juraju to ni niti v glavo padlo... Vrnil se je torej Janko brez uspeha na domači grad in vitez Juraj je nadalje noč in dan premišljeval in tarnal.

Solnce je že dobro ogrevalo zemljo, osobito v kopoljsko strmino se je čvrsto upiralo. Zgodnje pomladanske cvetke so že silile iz tal, v brstečem logovju so se oglašale ptice. Toda vitez Juraj se ni veselil prijaznih znanilk zeleneče vigredi, nič več tako kakor prejšnja leta, — njemu je bilo le za edino cvetko, za hčerko Milico; njegovega srca ni več blažilo žgolenje gozdnih krilatcev, želelo je le še ljubeče hčerkinе besede.

Sprehajal se je nekega popoldne zamišljen okrog gradu in nasproti mu pride krepak mož. Juraj ga ogleduje, da mu celo pozablí odzdraviti, ko se je mož ustavil pred njim in dejal:

«Bodite mi pozdravljeni, žlahtni vitez Juraj! Ali se me nič več ne spominjate?»

Ah res, tega moža je vitez Juraj že nekoč imel pred očmi. Toda zdaj se ne more domisliti.

«Bog z Vami!» odvrne končno Juraj. «Kako bi se Vas spominjal, ko so mi žalostne ure že v srcu zabrisale ves spomin!»

«Vitez Juraj!» pravi mož zaupno na te besede, «stopiva malo kam v zavetje. Važne stvari imam za Vas. In spoznajte me vendar: jaz sem oni romar, ki sem zadnjič prenočil pri Vas!»

«Saj res, no, Bog Vas sprejmi!» se razveseli vitez Juraj in povede moža v grad.

Ko sta sedela v zaprti dvorani, začne Gotfrid izpovedovati: «Vitez Juraj! Predvsem prosim oprostjenja, da sem Vas zadnjič varal in nalagal. Saj nisem bil nikak romar, temveč navaden ovaduh z rožeškega gradu! Ne čudite se, vitez Juraj, in ne sodite me! Greh, ki sem ga zadnjič storil napram Vam, hočem sedaj poravnati. Kakor sem Vam zadnjič nakopal žalost, Vam prinašam danes radost. Takrat sem stal v ovaduški službi rožeškega graščaka, Vaše žene Uršule in Lenarda, — danes pa sem v službi svoje težke vesti!»

Juraj se od presenečenja in razburjenja ni mogel premagati, ba di Gotfridu ne pretrgal govora:

«Mož, ti torej veš, kje se nahaja moje dete. Govori, te prosim pri milostnem Bogu, ali živi, kje prebiva...?»

mu gospodu pridigarju najbolj pri sreči, ker omenjal jo je izredno mnogokrat v tonu, ki ne dela prav nobene časti blagoslovljenemu stanu. — Poizvedel sem, da se dotični gospod, ki sliši na ime Peter Jane, večkrat spravi na «Domovino» in da ima baje namen, jo pomnožiti v domači fari od 25 na 125 iztisov. Gradiva za liste je v fari, posebno pa še v Vodicih, Bukovci in Utiku, ne samo na metrske stote, ampak na tone, in masla imajo gotove osebe iz omenjenih vasi toliko a glavi, da lahko z njim, če ga prodajo, poravnajo celo naročnino za vseh 125 iztisov «Domovine» in zraven še za sosednje fare naročajo nekaj več «Domovin»; tudi tamkaj imajo precejšnje kupe gradiva za ta list.

VODICE NAD LJUBLJANO. Za volitve v naši občini so vložene štiri kandidatne liste, izmed katerih se imenuje ena Kmečko-delovna lista in je tretja, oziroma bo Kmečko-delovna lista nalepljena na tretji skrinjici. Ze imena kandidatov na Kmečko-delovni listi nam jamčijo, da so izbrani kandidatje moškega dela, ki so v polni meri sposobni zastopati občane, moške odločnosti, ki jim ni samo za lastno korist, temveč tudi za korist, napredek in za izobrazbo svojega bližnjega ter za ugled, napredek in dobrobit cele občine. — Le moške čiste preteklosti, ki radi pomagajo svojemu bližnjemu, so na mestu za občinske odbornike, ne pa ljudje, ki nimajo sočutja z revežem. Na deželi je odvisen kmet in obrtnik od delavca in rokodelca ter delavec in rokodelca od kmeta in obrtnika; smo tako rekoč navezani drug na drugega. Imamo pa tudi vložene kandidatne liste, na katerih se bliščijo imena mož, ki nimajo niti sposobnosti, niti prave volje delovati v prid občanov in občine, marveč le sebi in svojim v korist; takih mož mi ne moremo voliti v občinski odbor, ker preveč se spominjamo časov trpljenja, pomankanja in žalosti med vojno.

VAČE. Tudi naš župnik je končno zagrmel s prižnice proti naprednemu časopisu in proglasil vse one, ki čitajo «Domovino», «Jutro» in «Slovenski Narod», da so zabiti in neumni in da jih bo klerikalni Izrael proklel. Seveda, bližajo se volitve, in naš župnik meni, da tudi on

mora vložiti svoj vpliv za reševanje klerikalne barke. Toda mi naprednjaki ga odločno svarimo, naj v cerkvi ne uganja politike; opominjamo ga, da se bliža novi zakon, ki bo obračunal z zlorabljanjem prižnice in spovednice. Torej: župnik Rihar, le počasi, ker se lahko dogodi, da kdor slabo ovce pase, končno sebe pogubi!

LESKOVICA PRI GORENJI VASLI. Prosimo, g. urednik, da priobčite te kratke vrste: Vprašamo našega g. župnika, ali je popolnoma pozabil Kristusov nauk: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe?» Vprašamo ga tudi, ali ne živi od naših žuljev istotako kakor od klerikalnih. Zakaj torej prepoveduje na prižnici govoriti z «liberalci»? Mi njega pustimo v miru in ga spoštujemo kot dušnega pastirja, če vrši svoje dolžnosti, pač pa obojamo njegovo politično hujškaštvo. Priporočamo mu, da se skesanim srcem vzdihne k Bogu: «Bodi milostljiv meni, ubogemu grešniku!» Amen — za danes! — Napredni farani.

ČREŠNJEVEC PRI SEMIČU. Po naši fari straši že nekaj let sem s svojim revolverjem bivši občinski gerent žalostnega spomina na Koroškem, kaplan Franc Krašna. Če se že briga za državnoborske volitve, mu tega toliko ne zamerimo, ker pravi, da je to njegova dolžnost. Nedopustno pa je, da kvari ugled svojemu poklicu in se vtika vsiljivo v občinske volitve vseh štirih občin obširne fare s taktiko, ki za svečenika ni primerna. Nehote se nam vsiljuje svetopisemski rek: «Kdor se je veter, bo žel vihar.» — Ne bo dolgo, ko bo zavel ta vihar in odnesel Krašno z dušo in telesom — kam, se še ne ve. Ti kmet, boš pa ostal in delal pokoro za svojo nezavednost in tuje grehe po kričdi komunistično navdahnjenega duhovnika.

TRŽIČ. Deška in dekliška meščanska šola zaključila zaradi razstave meščanskih šol v Beogradu in kongresa učiteljstva meščanskih šol v Novem Sadu šolsko leto 1923./1924. v torek dne 17. junija. Vpisovanje v prvi razred in vse druge razrede se bo vršilo dne 28. junija in 1. septembra. Ponovljajni izpiti bodo dne 29. in 30. avgusta. V prvi razred se sprejmejo učenci, ki so dovršili peto šolsko leto z dobrim uspehom. Učenci iz okolice Tržiča bodo dobivali v šolskem letu 1924./1925. proti malenkostni odškodnini v denarju ali živilih popolno hrano v

šolski kuhinji, ki je nastanjena v novejši poslopju meščanske šole, stanovali pa bodo lahko doma. Zato priporočamo starišem, da pošljejo svoje otroke v meščansko šolo v Tržič, česar do sedaj mnogi niso storili ravno zaradi nedostatkov v prehranjevanju njihovih otrok. Revnejši dobe hrano brezplačno. Šolsko leto zaključila slavnostna IX. šolska akademija dne 14. in 15. junija, na katero vljudo vabi ravnateljstvo.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Kakor smo že zadnjič poročali, se je pred sodiščem zagovarjal tukajšnji kaplan, ki je osuđen, da je zlorabil več šolskih deklic. Vse to se je godilo v Katoliškem domu, kamor je kaplan izvajal deklice z raznimi darili. Kaplan se je zagovarjal, da je le pestoval deklice, ki pa so vse izpovedale za kaplana zelo obtežljivo.

SELŠKA DOLINA. V selški občini je zadnji čas vzbudila veliko govorjenja vest o ločitvi gorenjih vasi od selške občine in ustanovitvi samostojnega županstva na Češnjici, kar je za te vasi precejšnjega pomena. Pobirali so se že tozadevni podpisi. Ko je pa zvedel to vest tudi dražgoški g. župnik, je takoj s prižnice povabil moške v Katoliški dom. In res jih je šlo nekaj. Župnik jim je govoril, kako je nespametno, da se kar brez vsakega vprašanja in premisleka podpisujejo. Nato jih je nagovoril, da so napravili listo in pobrali protipodpise. In tako se je zgodilo, da je precej moč pod njegovim vplivom močje proti lastni volji podpisalo za «da» in «ne». Iz tega se jasno razvidi, kakšno moč imajo nad nekaterimi ljudmi še ti duhovni pastirji tudi v navadnih posvetnih zadevah.

ZUŽEMBERK. Na binkoštno nedeljo 8. junija se bo vršila na vrtu gostilne g. Polajnarja velika vrtna veselica. Spored: šalo-igra «Trije tički», pevske točke (slovanske umetne in narodne pesmi), šalji kupleti, godba, ples, šalji pošta itd. Sodelujejo člani JAD «Triglav» iz Zagreba, ki so nam iz lanske tukajšnje akademske prireditve ostali v prav dobrem spominu. Pričakuje se, da se prireditve naših vrlih Zagrebčanov udeležijo vsi ljubitelji naše akademske omladine, zlasti še, ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne svrhe. Za točno in solidno postrežbo

«Le počasi, le počasi!» se brzda Gotfrid. «Vaša hči se — kako bi prav povedal — na zunaj počuti prav povoljno. Ne biva daleč od Vas, saj je na Rožeškem gradu!»

«Na Rožeškem gradu!» ponovi vitez Juraj.

«Da, kaj bi Vam na dolgo razlagal, ko bi radi vse hkrati doznali! Jutri je svatbeni dan na Kolovcu, Vaših sovražnikov ne bo doma, gredo k sosedu v gostovanje. Milica in rožeška Marcela, ki ji druguje, pa se bosta gotovo sprehajali zunaj okoli rožeškega gradu. Pa če pride tudi slabo vreme, ne bo navskriž. Tedaj ste pač povabljeni k nam v grad.»

«Človek, če mi pomagaš, kraljevsko te nagradim!»

«Podpore se ne branim, toda meni je zaenkrat glavno — maščevanje! To je tisto, kar me je privedlo do Vas, ker sem maščevanje prisegel svojima lažiprijateljema, rožeškemu graščaku in Lenardu!»

«Vse ukrenemo pošteno,» pravi vitez Juraj ves srečen, «če se enkrat razreši moja žalost.»

«Jaz sem povedal, kar sem imel povedati,» pravi Gotfrid in se odpravlja k odhodu. Pogrešiti me utegnejo, zatorej: jutri novoldne na svidenje!»

Hitro je stopal Gotfrid nazaj proti Rožeku. Bilo mu je tudi treba hiteti, kajti Felicijan ga je poslal po važnem opravku v Blagovški grad — zato je zdaj moral žurno stopati, da gospodar ne spozna njegovih stranskih poti. Toda Gotfrid že zdavnaj ni bil tako zadovoljen s seboj kakor tokrat. Ko je Juraju povedal, da si hčer lahko pridobi nazaj, se mu je kamen odvalil s prsi.

Kak je vendar bil pravi povod Gotfridovega maščevanja, kakor se je sam izrazil napram vitezju Juraju? Ravno prejšnji dan — bila je nedelja — sta se Lenard in graščak Felicijan podala na lov. Kakor je Gotfridu sploh tičalo v naravi, da je povsod vohal in vohunil, mu je tudi zdaj padlo v glavo, da se poda neopaženi za njima, hoteč poizvedeti vsaj besedo, kaj nameravata z Milico.

Sledil jima je daleč v gozd. Vedel je, da ne bosta dolgo križarila za divjačino, temveč se kmalu leno posadila v senco k čutari in pomenkom. Ni se motil. Ko sta se zleknila na nekem parobku in se začela krepčati z vinom, se je Gotfrid neopaženo priplazil vzd kakor lisica in nedaleč od njiju obtičal skrit za gostim grmovjem. Kar je zdaj slišal, mu je zadostovalo.

«Potrpi, bedaček!» je prigovarjal Felicijan, «ampak jaz drugače ne morem. Te dni sporočim Juraju, da mu za primerno odkupnino vrnem hčer. Saj veš in uvidiš, da tvoja žena ne bo nikdar. Jaz ti ne morem pomagati. Strune sem napel do kraja. Grozil sem dekletu in jo plašil z ječo. Pa je rekla: rajši smrt, kakor tega človeka! No, zdaj pa presodi, fant, ali ni pametnejše, da dobiva visoko odkupnino, ko pa da bi v prazne roke pihala?»

«Vrag, ne gre mi vse skupaj v glavo, jaz bi že pomagal deklini, če bi me ti za poskušnjo pustil v njeno celico! Toda, naj pa bo, kakor je, trmoglavost ji že še poplačam, babo si pa tudi še najdem. Kaj pa — ali Gotfridu ne pđstopiva deleža?»

«Bodi pameten! Še psi se trgajo za kosti, pa ne bi midva pazila na odkupnino. Pri plenu je naravno vedno bolje, če je manj deležev. Gotfrida že kako izvišuje.»

Tedaj je Gotfrid za grmom zlobno nakremžil obraz in takoj je v njegovi glavi bila misel na mestu: «Kaj pa, če bosta vidva pihala v prazne roke!»

Ni poslušal dalje. Tiho, kakor je prišel, se je zdaj zopet odplazil s trdnim sklepom, da obema prekriža račune. Hitel je iz gozda in preden je mislil, dospel nazaj v

nam pa jamči ime gostilničarja g. Polajnarja. Pričetek točno ob 3. popoldne. Zdravol — 6.

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Po vsej Ježici obsojajo barabske manire tukajšnjega «Domoljubarja». Teden za tednom obmetava z blatom naše napredne organizacije in v zadnjih dopisih tudi poštene nosilce naprednih list. Ali res nima «250 navdušenih klerikalnih bogaboječih volilcev» med seboj niti enega toliko poštenega dopisnika, da bi se pod svoje dopise tudi podpisal, kadar napada napredne ljudi? Ali misli tisti gospodič, ki se nepodpisan korajžno skriva za škrice «Domoljubovega» urednika in se s kosmato vestjo umika sodnji, da je s tem, ker je katoliški klerikalec in ker se udeležuje paradnih skupnih obhajil, že oproščen vseh poštenih navad, ki so obvezne za vse poštene ljudi, kadar med seboj pismeno ali potem časopisja občejejo? G. župnik Košir, kaj tudi vam ugaja ta sirova pisava «Domoljuba», da s svojim odličnim vplivom pri duhovnih sobratih v Ljubljani nočete onemogočiti tako grdi napadov v časopisju, ki ga morate celo s prižnice priporočati? Poskrbite, da bo v bodoče vsak klerikalni napad v «Domoljubu» podpisan z celim imenom, sicer priobčimo stvari, ki bodo vas in vaše organizacije zelo neprijetno zadele. Kadar pride tako daleč, padejo vsi oziri. — Jože Kregar.

JEŽICA PRI LJUBLJANI. G. Ahlin, nedvomno najprevidnejši od vseh klerikalcev, je odkrito priznal, da dobi klerikalna lista kvečjemu devet mandatov, ali z drugo besedo: klerikalcem je župan že splaval po Savi. Tudi «Domoljubarja» se že prijema ta misel. Ves zgrevan udriha zato po obeh naprednih listah, zmerja ene s samostojneži, kómiji, žerjavovci, druge s profitarji, komunisti itd. Če bi bili naši klerikalci tako sigurni svoje sijajne zmage, kakor pišejo v «Domoljubu», bi se bolj mirno vedli. A sami čutijo, kako jih ljudstvo pušča na cedilu in da odklanja vsako politiko v občinskem gospodarstvu, kar je namreč program naših klerikalcev. Poleg tega, da je klerikalni politični program skozi in skozi poguben za napredek občine, pa postavijo klerikalci za nosilca svoje liste še sedanjega župana Kosa! Ali računate, da so vaši volilci toliko zaslepljeni, da prikimajo vsemu, kar jim predložite? Da bodo še klerikalni volilci vedeli, kako mislijo klerikalni voditelji sami o «bodočem» gospodu županu, navedemo tu nekaj resničnih izjav. Županov pisar, jurist g. Bizjak, je v gostilni L. izpovedal, da ima vsa klerikalna lista (50 mož) samo dva kandidata, ki sta nekaj vredna, in med temi ni nosilca liste g. Kosa. Po vsej Ježici vedo, kako okoren je gosp. Kos v pisavi, govoru in občevanju z ljudmi. O njegovi nezmožnosti pričajo tudi izjave njegovih pristašev kmetov na tajnem zborovanju v društvenem domu, kjer so mu v obraz povedali, da je zanj «težko, predlagati resolucije» in zastopati njih stališče na občnem zboru. To je za vsakega človeka precejšnja klofuta, za g. Kosa pa ni bila. Celo sam ve, kako malo je zmožen biti za župana, pa vendar bi še rad ostal na županskem stolčku. Ko so se namreč tu vršila javna predavanja in bi moral župan Kos ista otvoriti ter v imenu županstva pozdraviti predavatelja in občinstvo, ni niti tega lahkega posla napravil, ker se pač ni čutil zmožnega in ga je iz nevarne situacije izrezal predsednik klerikalnega izobraževalnega društva g. Bizjak. Najlepša pa je ta: ko je občinski obračun pokazal 32.000 dinarjev prebitka, ni župan g. Kos vedel, kam naj jih nameni. Izjavam klerikalnih mož že ni dosti verjel, šel je v župnišče in g. župnika prosil za nasvet, kam naj se zdaj denejo ti tisoči, ki so preveč. Očitnejšega priznanja lastne nezmožnosti si res ne moremo misliti. G. župniku samemu se je to zdelo le malo preveč in ga je prav izdatno oštel. Torej preprost kmet, izobražen županov tajnik, celo župnik in še Kos sam, vsi ti vedo, da g. Kos ne spada na prvo mesto volilne liste. Vendar ga nam «Domoljub» priporoča, češ, da je vreden našega zaupanja in ima smisel (!) za občinsko gospodarstvo. Mi pa pravimo: stran s klerikalno listo. Če je že njen nosilec tak, da

se sam župnik izraža neugodno o njegovi zmožnosti, kakšni so šele vsi ostali kandidati? — Jože Kregar.

JEŽICA PRI LJUBLJANI. Klerikalno listo so hoteli najprej sestaviti v dveh sortah. Ena naj bi bila «mladinska» in bi v njej kandidirali mladi Orli in katoliški prosvetni delavci, ki bi se šli radi politiko igrati, druga pa bi bila «starinska», kjer bi imeli besedo očetje Ahlin, Verbič, Kos in drugi. Izpredvideli pa so, da ni mogoče zbrati za obe listi «izmed 250 navdušenih pristašev» potrebnih 100 podpisov in so zlihi očete med mladino. G. Dolničar iz Stožice, ki je danes krščansko-socialni delavec, jutri zastopnik strokovnega kmetijstva, je na ta način prilezel prav blizu župana. Ta bo gotovo pridobil za listo SLS vse one, ki jim je na občnem zboru kmetijske podružnice predlagal nezaupnico. Ker klerikalci vedo, kako malo je že njihovih ljudi na Ježici, love omahljivce s tem, da so v Kosovo družbo sprejeli tudi bivšega desinficiranega samostojneža in par žegnanih komunistov, namreč tistih, o katerih piše «Domoljub», da so se «svoj čas hvalili, da nam bodo pobrali živino iz hlevov». Bo že menda res, da v sili vrag še muhe je. Naprednjakom se tako skupaj zmašene liste ni treba bati, zlasti pa ne, če nam nekateri podpisniki klerikalne liste (J. T.) zaupno izjavljajo, da so klerikalno listo podpisali zato, da so varni pred klerikalnim nasiljem, da pa bodo 15. junija volili napredno listo. Prijateljem gospodarske in delavske liste pa kličemo: krepko na delo, v slogi in zavednosti je naša zmaga in polom klerikalcev. Kulukarje, uničevalce napredka in zapeljivce naroda, hinavce in izkoriščevalce vere, podrepnike župnišča in zaloške junake postavite, kamor spadajo že davno! — J. K.

ŽIRI. Javni nastop tukajšnjega sokolskega društva, ki je bil nameravan za drugo nedeljo (15. t. m.), se vrši že to nedeljo, to je 8. t. m. Drugo nedeljo pa se vrši srečolov tukajšnjega gasilnega društva. Program sokolskega nastopa objavimo z lepaki. Prosimo, da bratska sosednja društva, predvsem Gorenja vas

Rožeški grad. Sam pri sebi je polglasno izpregovoril: «Še nocoj in jutri morda, spim pod tvojo streho, gadje gnezdo! Nato pa: pozdravljen grad in zviti njegovi prebivalci. Mene boste pomnili!»

Približno tam, kjer dandanes stoji Sajčevo domovje, sta sedeli na klopi pod košato trivršno smreko Milica in njena spremljevalka Marcela. Podali sta se danes izven grajskega obzidja, ker je gospoda odšla na svatbo. Dasi je bil prijazen solnčni dan, sta deklici bili žalostni — vsaka zatopljena v svoje misli.

«Marcela, ti si dobra dušica, — pusti me, da se podam domov. Glej, priložnost imam, danes sva izven grajskega obzidja. Jaz bom kar ušla!»

«Nikar, Milica, saj veš, da bi bila že zdavnaj svobodna, če bi bila v moji oblasti. Tako pa vidiš, kako je. In tudi bi tvoj beg bil zaman. Le poglej grajskega čuvaja, kako pazi na naju tam ob ozidju. Ako se le ganeš navzdol, pojezdi dvoje ali troje hlapcev za teboj. Pa če bi se ti tudi posrečilo ubežati — tedaj gorje meni, ki sem tvoja spremljevalka.»

«Oh, saj res, Marcela, na to nisem niti pomislila. Tebi pa res ne želim hudega in raje sama potrpim.»

Začeli sta obe jokati, bili sta si pač resnično postali najboljši prijatelji... Grajski

ski čuvar Metižar pa je počasi stopal gor in dol ob obzidju in zdaj pa zdaj pogledoval za deklicama.

«Milica, nikar se več ne žalosti!» povzame znova besedo Marcela. «Ti boš prej ali slej zopet prosta in boš zaživela novo življenje med veselimi in poštenimi ljudmi ob strani svojega očeta in svojega zaročenca. Toda jaz! Jaz bom še nadalje ostala osamljena, med sirovimi ljudmi...»

«Čakaj no,» se razvedri Milica, «tudi zate se najde ljubeče srce, ženina dobiš...» Ni mogla dokončati ljubeznivega nagovora, kajti v tem hipu se je začul peket kopit navkreber in hrzanje konj. Deklici sta postali pozorni, da jima je zastala sapa. Tam, glej, izza gozda, se je bližalo četvero jezdecov. Le malo časa in bili so pred njima kakor vkovani.

«Milica, dete moje!» so se začule prve besede. Izpregovoril jih je oče vitez Juraj, ki je skočil s konja in v hipu objel svojo edinko. «Zahvaljen Bog, da te znova pritisnem na svoje prsi!»

Milica ni mogla odgovoriti, samo drhtela je od sreče v varnem objemu svojega očeta.

«In ta gospica, ki je s teboj?» vpraša brižno vitez Juraj, meneč, da je Marcela dodeljena enaka usoda kakor njegovi hčerki.

«Rožeška Marcela, zlata dušica, edina moja opora v teh težkih dneh! Stopi sem, Marcela, glej, moj oče!... Joj, tudi ti si tu, dobri moj Jošt!» se žavzame Milica, ko spozna med jezdecii tudi svojega zaročenca v viteškem oklepu. Jošt skoči s konja in objame svojo zaročenko, nato pa še prijateljsko stisne roko presenečeni Marceli.

«Toda, kaj bi izgubljali čas!» poudari zdaj Jošt nestrpno. «Kar na konja k meni, Milica, odslej bo šlo drugače. Kdor se te dotakne, bo moral preko mojega trupla!»

V hipu je bila Milica na konju in z njo tudi spremljevalci pripravljeni za odhod.

«K nam prideš, Marcela, če ti bo hudo!» pravi Milica za slovo.

«Naš dom Vam je vedno odprt, zlahka gospodična!» pravi vitez Juraj. «Vsak dan pridite!»

«Pozdravljeni do svidenja!» zaključil Jošt poslovilo in jezdecii se okrenejo ter v diru odhitijo navzdol.

Vse se je zgodilo v kratkih minutah, da je čuvar Metižar bil ves prepaden in ni vedel, kaj ukreniti, temveč je strme opazoval ves prizor.

«Srečna bodi, Milica!» je za odhaja jočimi vzkliknila Marcela, nato pa se zrušila nazaj na klop in se gledajoč za jezdecii vsa raztožila.

(Dalje prihodnjič.)

ZABAVNIK

Rumunski kraljevski par v Londonu

Kakor je znano, je nedavno rumunski kraljevski par posetil Pariz in London. O njunem bivanju v Parizu in Londonu pri naša časopisje vse polno slik,

Naša slika predstavlja dvorski voz, v katerem se vozijo angleška in rumunska kraljica (desno), a njima nasproti angleški prestolonaslednik s svojo soprogo.

Sosedov prihačaj

Toliko nas je bilo vaških paglavcev kakor listja in trave. Vse je bilo naše: blatni klanci, plotovi, zeleni grič — sploh vse! Kakor nevihta smo dirjali po vasi, kričali in kamenjali drug drugega. In vojna je bila, prava vojna. Konec teh vojn pa je bil vedno takšen, da ni nihče ostal na bojišču.

Pet gospodarjev je štela naša vas. Najpremožnejši so bili Mlinarjevi, najrevnejši pa mi, ki smo jim bili sosedi. Naša koča je stala za Mlinarjevo hišo in božje solnce je redkokdaj posijalo na naša nizka okenca. Topli žarki so se upirali le ob belo zidovje Mlinarjeve hiše, da se nam je bliščalo, če smo gledali tjakaj. Poleg lepe hiše pa je imel naš sosed še velik hlev, poln volov in krav, in še svinjak z mladimi in starimi puijski. Mi pa nismo imeli ne svinjaka ne puijskov. Par zajcev smo redili v drvarnici in dve piški, grahasto in belo, to je bilo vse.

Drugi trije gospodarji so bili tako srednje založeni. Hvalil se ni nihče, da mu dobro gre, pa vendar so še izhajali tako za največjo silo.

Tih je bil navadno naš Kotiček, tih, pozabljen, a kadar smo mi dvignili svoj dirindaj, ojoj, takrat pa je bil glasen!

Poznali smo ga vsi do zadnjega tega sosedovega prihačaja. Velik je bil in grdo je gledal. Klicali smo ga za Renčo, ker je vsikdar, kadar smo ga razjezili, zarenčal ves razdražen; gorje mu, ki bi mu bil takrat prišel v roke.

Nam je bil Renčo pravi strah in igrača obenem. Tam so nam potekale ure hitro kakor blisk, če smo ga imeli v svoji sredini, cukali ga za suknjo, božali mu roko, skakali in plesali okoli njega. A to veselje ni nikdar trajalo dolgo. Naenkrat mu je potemnelo rjavo lice, zarenčal je in že nas ni bilo. Kukali smo izza oglov, se mu smejali in ploskali z rokami. Renčo pa je pobiral kamenje in ga lučal zopet ob tla.

Tako so nam igraje potekala otroška leta. Življenje nam je bilo lahko, bilo nam je vse samo igrača. Oh, ta otroška brezskrbnost, ki niti ne slutiti, niti ne sanjati, da je za hrano treba truda, treba dela od zore do mraka...

Pri Mlinarjevih so imeli žanjice. Žolta pšenica se je klanjala pod težkim klasjem, kakor morski valovi se je valila zdaj sem zdaj tja. Oh, to je veselja dan za kmeta!

Sosed sam hodi veselega obraza ob njivi. Žanjice se smejejo, nekatere na glas, druge zopet hihitajo, vezači mečejo na kopicco povezane snope. Tako se je med delom in petjem približal večer.

«Renčo, Mlinarjev stric so rekli, da napreži in pojdi po pšenico!»

Nas otročaje pa je bil že poln voz. Tiščali smo se drug drugega. Renčo smo strahoma pričakovali, da zapreže. Pa se je prizibal prav počasi iz hleva. Mi smo kar trepetali pred njegovim bičem.

«Glej ga šmenta,» je dejal, «poln voz je že.» In švrknil je z dolgim bičem po naših bosih nogah, kar zastokali smo, se prijemali za noge in lezli z voza.

Kravji raj

Kje pa je ta? Tam na severu v Holandiji je, kjer s korenjaškimi prežvekovalci ravnaajo tako obzirno kakor marsikje drugod niti z ljudmi ne. Krave imajo najboljše krmo in prebivajo v čednih hlevih, katerih okna so sem in tja okrašena celo z zagrinjali. Tla v hlevu so sestavljena iz blestečih belih pečnic, ki kar žare zaradi snaznosti, ki je mogoča menda pač le v Holandiji. Da bi kravji rep, ki žal tako često pride v dotiko z umazanostjo, ne motil te naravnost idilne čistote, ga privežejo na čedno verigo, ki visi s stropa. Rogove goved redno skrbno umivajo. Sploh se najskrbnejše pazi, da je živina vedno snažna.

Ker prebije holandska krava letno osem mesecev v hlevu, je takšna udobnost za živino nedvomno zelo na mestu. Da bi krava v dolgih zimskih nočeh ne bila brez svetlobe, je kravji hlev opremljen z električno razsvetljavo. Dobe se celo hlevi s centralno kurjavo.

Holandska pomlad je večinoma zelo hladna ter viharna in zato se tako razvajena ter omehkužena krava pri prvih sprehodih na prostem ne sme pustiti brez toplega plašča, da se revica ne prehladi. Krave posedujejo torej lepe pisane odeje, s katerimi ovijajo cela njihova telesa.

Oprema kravjega hleva, posode za mleko in druge h kravjemu hlevu spadajoče priprave so blesteče snažne. Vso to udobnost in snago pa krave tudi povračujejo z obilnim mlekom.

«Renčo, Renčo, Renčo,» smo kričali, on pa z bičem za nami. Kmalu smo se porazgubili po vasi.

«Mama, zakaj se Renču pravi prihačaj?»

«Glej ga, zato, ker k sosedovim prihaaja!»

«Kje je pa doma, mama?»

«Nikjer ni doma in povsod je doma, kamor pride.»

Tako smo ugibali, a nam ni hotelo v glave, da ni nikjer doma. Pač nismo vedeli, da je mogoče biti brez doma. Renčo pa je bil, kakor so mamice dejale.

Ko je ob nedeljah posedeval na stopnicah pred hišo, smo se splazili tjakaj in ga tiho opazovali. Mirno je gledal predse v tla, niti z očesom ni trenil. Takrat se nam je zasmilil, ker nima doma, mi pa smo imeli vsak svojega. Na naših njivah zraste najlepša pšenica, naša polja zelenijo, naši sadonosniki se lomijo pod sadjem, Renčo, ta reva, pa je brez doma, tako smo si mislili.

Drugega dne je imel povezano culo in palico v roki ter je stopil pred Mlinarja.

«Od hiše bom šel, gospodar.»

«Kam pa hočeš sedaj, delavcey rabim, ostani!»

«Ne morem,» je dejal, «vleče me drugam.»

«Pa pojdi, pa pridi, kdaj hočeš!»

Mlinar je segel v žep in mu dal dve petici za pot.

In res je odšel, nihče ni vedel kam. Vas je postala še bolj tiha, nam pa je bilo grozno dolgčas po njem. Govorili so, da je za-

Lepotica, zavarovana za 1 milijon dolarjev

Znana lepota in vnetá častilka plavalnega sporta Angležinja Šarlota Nash se je dala pri neki zavarovalni družbi zavarovati na 1 milijon ameriških dolarjev (okrog 80 milijonov dinarjev) za slučaj nezgode, pri kateri bi izgubila svojo lepoto.

Neobičajne oporoke

Povsod po svetu se dobe primeri neobičajnih oporok, ki jih zapustijo navadno čudaški ljudje in ki jih sodišča radi čudaških pogojev često ne priznavajo. Evo vam dve zanimivi oporoki, ki ju je sodišče kljub čudaštvu priznalo:

Naša slika predstavlja lepo Šarloto, ko se je dala slikati v plavalni obleki po neki plavalni tekmi. Šarlota je že pri raznih tekmah lepih žensk bila priznana kot najlepša, a tudi v plavalnih tekmah je imela srečo ter večkrat dosegla prvenstvo.

Neki Anglež, ki je pred kratkim umrl, je zapustil vse svoje premoženje svoji hčerki edinki pod nastopnim pogojem: Da čim prej kupi uzdo ter jo pokloni svoji materi, ki bo že vedela, kaj naj napravi z njo. Jasnejše, seveda, ni mogel izraziti »prisrčnosti«
odnošajev, ki so obstojali med po-

kojnikom in njegovo ženo. Revež, ki je bil v življenju pod neomejeno komando svoje soproge, si je dal duška vsaj po smrti in se šele po smrti maščeval nad ženo.

Prav čudaška je bila tudi oporoka nekega Portugalca, ki je bil v življenju silen čudak. Imel je zelo rad ptice ter si jih je nabral celo zbirko v svojem stanovanju. Portugalski ptičji prijatelj pa tudi po smrti ni pozabil na svoje začitence ter je v oporoki določil, da se morajo izpustiti vse ptice, ki lahko svobodno žive pod portugalskim podnebjem, a ostale, ki so iz tropskih dežel, je zapustil v varstvo nekemu svojemu prijatelju, kateremu je v oporoki ostavil tudi vse svoje premoženje, s katerim naj vzdržuje njegove ljubljence. Posebno mu je priporočal nekega indijskega kosa, katerega naj ima poletiti na solncu, a pozimi v topli sobi.

Pokojnikovi sorodniki so sicer skušali ovreči oporoko, češ, da je bil pokojnik neodgovoren za svoje početje, toda sodišče je testament priznalo, poudarjajoč, da ima vsakdo pravico svobodnega razpolaganja z lastnim premoženjem.

Hitri napredek v modli

Mizarski mojster Jože je vzel v službo 15letnega revnega Jakca z Dolenjskega. Jakec je prišel bos in brez klobuka. V enem mesecu se je precej navadil na mesto in bi rad imel vsaj čevlje. Mojster mu jih je kupil navadne ameriške oblike in mu jih podaril.

Toda Jakec jih ne mara.

«Zakaj pa ne?» vpraša mojster radovedno.

Jakec: «Ne, gasput, teh pa že nečem, k' niso šimi!»

radi nas odšel od hiše, ker smo ga jezili, mi pa tega nismo mogli verjeti, ker smo ga imeli radi,

Pred dvajsetimi leti je bilo, ko so se začeli za Jožeta žalostni časi. Petnajst let je bil star takrat in žive duše ni imel razen materinega ljubečega srca, da bi se zmenila zanj. Oče je že počival pri fari, on pa je ostal sam pri materi. Tako je dosegel petnajsto leto.

Koča, visoko nad vasjo, staričava in razpadajoča, je napovedovala svoj konec. Bolehavost materina je priklicala dolgove in že ni bilo več upanja, da še kaj ostane zanj. Ne dolgo potem pa so ponesli tudi mater k fari in Jože je ostal popolnoma sam. Odprla se mu je široka pot v svet, proč od domače koče...

Pa je napravil culico, obiskal materin grob in odšel s težkim srcem na dolgo potovanje po širokem svetu...

A kam, je premišljal Jože, kam naj se obrne? Svet je velik, silno velik, si je mislil, a nikjer ne bo tako ljubega zavetišča, kakor je bila domača koča. In z žalostnim srcem se je odločil po strmi poti v življenje. Pri prvem premožnejšem gospodarju pa se je ustavil. Lačen in truden je bil...

«Prosim, bi mi dali košček kruha, nič še nisem jedel danes, tako zelo sem lačen,» je poprosil.

«Kaj pa se potikaš okoli, kje pa si doma, čigav pa si, koliko si star,» tako so

vpraševali najprej, on pa je povečal oči in solze so mu jih zalile...

O, svet je krut. Ne pozna usmiljenja. Sam si delaj pot po njem sam zase skrbi, če hočeš priti do cilja!

Trdo skorjico kruha je prijel z obema rokama in jo hlastno použil. Prvič je snedel priberačen kruhek. Grenak se mu je zdel, a vendar ga je tako zelo potreben...

Potem pa je odšel dalje po blatnem klancu.

«Ali bi smel ostati pri vas?»

«Kaj pa naj začnemo s teboj, fante, slab si še, za nobeno delo še nisi, otrok imamo sami dovolj. Le pojdi, kjer nimajo otrok, tam te vzamejo!»

Tako so odslavljali mladega potnika. Že tri dni je taval okrog z lačnim želodcem brez upanja.

Tako je došel k Mlinarjevim v našo vas. Za pastirja je bil sprva, potem se je že toliko udomačil, da je bil za manjšega hlapca. Čudno tih je bil, vglobljen sam v sebe in svojo usodo. Razumel ga ni nihče, pa saj tudi ni maral tožiti svoje bede. Dolgo ni ostajal pri eni in isti hiši.

Večen popotnik! Mater je obiskaval vsakokrat, ko je premenjal gospodarja.

Mi se ga nismo spominjali, kdaj je prišel prvič. Naenkrat se je raznesla novica, da je prišel prihajalec nazaj, a še burnejše se je razglasilo med nami, da je zopet odšel. In ravno takrat, ko smo že nekoliko pozabili nanj, se je zopet pojavil med nami. Iste poteze, ista čemernost, ista srditost, a postaran obraz, osiveli lasje...

«Svoje skrivnosti ima, zato tako molči in premišljuje.»

«Kaj skrivnosti, bolečine, bolečine ima, pa jih ne mara razodeti.»

Tako so ugibali vaščanje po zadnjem prihajajočem odhodu. Nihče se ni našel, ki bi jim bil dovoljno raztolmačil njegovo molčanje. Toda imel je svojo povest prihajalec, ne samo ono, ki ga je gnala po svetu, temveč še eno, ki mu je v poznejših letih, ko je vedre in zdrave pameti premišljeval o tem, grenila še bolj že itak grenke dneve. Tista bol ga je preganjala, da ni imel nikjer obstanka. Razen ene osebe ni nihče drugi in niti sam vedel za njegovo žalostno povest. Nekoč, nedolgo potem, ko so mu odnesli mamico k fari, mu jo je dotičnik pripovedoval:

«Tam, glej, na tistem-le hribčku vidiš graščino. Ali jo vidiš? Tam, kjer je tisti smrečni gozdček. Okrog graščine so vrtovi, lepi in polni cvetic. Vidiš, tam v tisti graščini je pred leti bivala tudi tvoja mati. Bila je mlada takrat, nekoliko starejša od tebe in tako pridna je bila. Gospodar jo je imel najrajši izmed vseh, kar jih je bilo tam v službi. Dolga leta je bila tam in potem si prišel ti na svet. Od takrat pa je postala žalostna, ker je morala vzeti slovo od krasnih gozdov in rožnatih vrtov. To kočo ji je bil odkazal gospodar že prej in v njej se je naselila.

Tvoj oče, naj počiva v miru, ni bil pravi človek, vsaj tak ne, kakor bi moral biti. Res, dal je materi dom, kočo, toda potem je obračal stran oči od nje in ni ji hotel

Nekaj za mladino!

Maček in hrošč

Dobro jutro, hrošček zlati,
kje pa zajček kolovratil,
da ga ni na deteljici?

— Ej, že vem, čemu prihajaš,
ne, da z nami god obhajaš,
da kosti zdrobiš mu, revčku. —

Saj ni res, le okrepčila
nesem mu za god darila
in potem mu voščim srečo.

Plaho zajček v grmu diha,
brčice za beg si viha,
švrk potem čez polja, trate!

A. Č. U.

Kunec z rogovi

Kunec (domači zajec) je med onimi živalmi, ki se čudovito hitro spreminjajo z me-

nanim podnebjem in z menjanimi pogoji življenja. Zanimivo je, da so v Sibiriji, kjer kinci žive prosto, našli celo en eksemplar z rogovi. Newyorški listi prinašajo njegovo

sliko, po kateri smo ga posneli tudi mi. Ujela ga je, kakor poročajo listi, gospa Grosova, hčerka prejšnjega guvernerja Filipinov, generala Buriona, ki je potovala skozi Sibirijo. Nedvomno pa je ta rogati kunec redka izjema med ponižnimi kinci.

Za mlade računarje

Ako delimo 222 s 37, dobimo 6. Delilno število 222 ima tri enake številke, to je tri 2. Ako te tri 2 seštejemo, dobimo zopet 6.

Poskusimo napraviti enak račun s takim številom, ki ima tri enake številke. Na primer:

$$333 : 37 = 9; 3 + 3 + 3 = 9.$$

$$444 : 37 = 12; 4 + 4 + 4 = 12.$$

Pravilo torej velja: Število, obstoječe iz treh enakih števil, deljeno s 37, da enaki znesek, kakor ga dobiš, ako sešteješ te tri enake številke.

Belokranjska

Ančka bančka,
kaj delaš doma?
— Štrikam in šivam
za svojga moža. —

Kdo je tvoj mož?

— Petelin, kokoš,
na veji sedi,
pa fajfo kadi. —

Napisal Albin Čebular.

Mali pobiralec klasja

Pravljica.

Živel je ubog deček, ki je pobiral po njivah klasje za žanjicami.

Nekega dne se je mučil prav od jutra do večera, toda nabral je klasja le za majhen snop. Solnce je zahajalo in deček je žalostno vzdihnil:

«Toliko sem se trudil, a nabral sem tako

malo. Da bi bilo to klasje vsaj zlato!»

Tisti hip pade iz snopa žitno zrno, se zakotali po tleh, se razpoči in iz njega stopi prekrasna majhna deklica.

«Jaz sem žitna vila,» reče dečku, «in te imam rada, ker si delaven in pošten, tvoja želja se bo izpolnila, če boš povsem dober do večera. Napraviti ne smeš ničesar slabega in ničesar zlega ne smeš misliti.»

Ko se je približal vasi, je opazil neko majhno deklico, ki se je zastoj trudila, da bi sklicala koze, ki so se razgubile po pašniku.

«Ej,» reče deček, «pozno je že, jaz ji ne utegnem pomagati. Pridejo naj ji na pomoč njeni svojci.»

Komaj je prispel domov, mu je bila prva skrb, da je rahlo odložil dragoceno breme, da ne bi oškodoval kak zlati klas.

Toda klasje ni bilo zlato.

«Vila me je prevarila,» reče deček in odide nejevoljen spat.

Drugo jutro odide zopet na polje.

Komaj začne pobirati, zašumi nekaj za njim. Okrene se. Bila je vila, še dražestnejša nego včeraj.

«Draga vila,» zakliče deček, «ti si me prevarila; klasje se ni izpremenilo v zlato.»

Vila ga resno pogleda in reče: «Spomni se, kaj si rekel, ko si videl ono deklico s kozami. Zakaj ji nisi pomagal?»

Dečka je postalo sram, a vila ga potolaži: «Trikrat te ne bom zapustila; poskusi tudi danes.»

Ko je vila izginila, se je lotil svojega posla in se vrnil zvečer proti domu s precejšnjim svežnjem.

Med potom ni srečal niti ene žive duše, samo na plotu je pela ptica. Deček se je sklonil, pobral kamen in ga vrgel vanjo. Ni je pogodil, toda ptica se je splašila in žalostno pobegnila.

pomagati več. Ona pa se je trudila od zore do mraka, da preživi tebe in sebe. Dohitela pa ga je roka pravice in maščevala se je hudo nad njim. Bolezen ga je obiskala in začel je hirati. Materine prošnje za pomoč ali kako podporo pa so bile brezuspešne. Čeprav je videl, da se mu bliža konec, vendar ni hotel vedeti ničesar o kaki podpori. Kmalu potem je poromal k fari, tvoja mati pa je žalovala, ker je videla dve zapuščeni siroti, sebe in tebe.

Potem je z dvojnimi močmi skrbela in delala in si tako nakopala bolezen, ki jo je spravila v grob. Vidiš, ti si pa ostal tako sam na svetu, žive duše nimaš, do katere bi se obrnil v sili in težkih urah. Sicer pa yse nas čaka trpljenje, nikomur ne gre tako, kakor si požel. Ne premišljaj sedaj o tem, ko dorasteš in prideš v leta, boš laže razumel.»

In res je bila Jožetu ta povest kakor večno nerešena uganka. Bolj ko je premišljeval, bolj se mu je vrezavala v srce rana, ki ni nikdar nehala peči in skeleti. S to rano je romal od hiše do hiše, od gospodarja h gospodarju, a miru ni našel nikjer.

O, vi gozdovi, pisane livade, zeleni griči, koliko vzdihov je vzdihnil prihajač, da bi mu olajšali bolečine, a kaj boste vi, ki ne čutite, ko ga pa ljudje sami, ki čutijo in razumevajo, niso hoteli slišati! Vdal se je končno, da ne bo nikdar bolje, vestno opravljal delo in si tako pridobil priljubljenost pri gospodarjih. To je trajalo sedaj že dolgo vrsto let.

Solnce je sijalo prijazno na našo vasico. Pomladanski vetrič je pihljal, prvi cvetovi so se osipavali in padali v travo. Prijetno, zelo prijetno je bilo takrat pri nas.

Mi smo imeli zopet svojo vojno. To je bilo življenje! Naša vojska se je bila od zadnjič pomnožila za par bosopetnikov, ki so bili pa še neizvežbani in jim je vsaka malenkost nakremžila obraz na jok.

«Renčo pride, Renčo pride,» smo zavpili vsi, ko smo ga zagledali na klancu. In kakor bi se domenili, smo mu odhiteli naproti.

Pa nas ni bil vesel Renčo, grdo se je držal in še grše je gledal kot zadnjič.

«Daj nam sladkorja, Renčo!»

«Kamena ti dam, hočeš?»

Že smo pokazali hrbe in bose pete, pa bežali, kar se je dalo. Pri Mlinarevih smo povedali, da je zopet prišel prihajač.

Novo življenje se je začelo takrat med nami. Vsak dan smo si izmislili kako novost, da razdražimo prihajača. A ta se tokrat ni dosti zmenil za nas. Pustil nas je, da smo uganjali neumnosti, in molčal.

«Orali bomo jutri,» je dejal Mlinar prihajaču.

«Le dajmo, pomagal bom, pri vas bom ostal, če pustite, za hrano bom že zaslužil.»

Samo to je govoril prihajač, sicer pa ni bilo cele dneve slišati niti ene same besedice od njega.

Delal je sedaj z nekakim veseljem. Izpremeniti se je moralo kaj v njem, ali pa je izprevidel, da je tako najbolje. Staral se je hitro. Težko in naporno delo na polju,

žalostni spomini v srcu, vse to mu je klonilo glavo in gubančilo čelo.

Vaški paglavci smo se pa takrat poboljšali. Najhujši smo odrasli in postali pametnejši, drugi pa niso imeli več toliko korajže. Pred nami je imel sedaj mir. Spoznavali smo pozneje polagoma, da smo mu delali krivico, ko smo ga imeli za bebca.

Pa so se tudi v tisti graščini zbudili razni spomini. Renčo ni tega niti slutil, niti sanjalo se mu ne bi bilo nikoli, da je kaj takega sploh mogoče, da misli kdo nanj. Pa so mislili, prav resno mislili. Oglašalo se jim je nekaj v prsih kakor usmiljenost, katere pa pred leti niso poznali. Tudi kdo drugi bi ne bil mislil več na to, ker je bila stvar že zastarela, že pozabljena.

Našla se je oseba, ki je bila obljubila molčati do gotovega časa, potem pa razložiti stari graščinski gospe zadnjo željo umrlega graščaka.

Nekoliko neprijetno je dirnilo staro gospo, ko je slišala stvari, o katerih prej ni slutila ničesar, a vendar se ji je storilo, ko se je spomnila večnega popotnika, ki se je tu pa tam oglašil tudi v gradu.

Lepega popoldne je bilo. Renčo je pasel na Rebri sosedovo čredo in prav veselega se je kazal danes. Z bičem je pokal, da se je razlegalo daleč tja čez našo vas. Kar naenkrat zagleda, da se mu bliža neka gospa, in ko je dobro premislil, je spoznal v njej gospo z graščine. Nekoliko tesno mu je postalo in že se je obrnil vstran, ko ga gospa sama nagovori:

Ko je deček doma odložil breme še z večjo previdnostjo nego včeraj, misleč, da ima samo zlato klasje, se je moral zopet uveriti, da se klasje ni izpremenilo v zlato.

Naslednjega dne se je ponovno podal na njivo. Bil je ves ozlovoljen in nesrečen.

Nenadoma se mu prikaže vila:

«Zakaj si snoči splašil ubogo ptico, ki je ob svojem gnezdu tako lepo pela? Tako se ti klasje ne bo pretvorilo v zlato. Poskusi še enkrat.»

Deček je pobiral klasje z veliko marljivostjo ves dan ter bil zvečer tako utrujen, da je legel pod neko drevo.

Komaj je ležal, ga je začelo nekaj ščipati po nogi. Vlegel se je bil namreč na mravljišče, kar mravljam ni bilo po volji in so ga zato pričele odganjati na svoj način.

Deček je skočil pokonci in začel teptati po mravljišču.

Potem je oprtil svoj tovor in odhitel proti domu.

Toda tudi tretjkrat se klasje ni izpremenilo.

Ko se je drugo jutro zopet podal na njivo, se mu vila ni prikazala. Deček je začel razmišljati: Ah, sedaj razumem, razjezil sem se včeraj nad mravljami. Kako sem bil neumen. Sedaj sem vse zamudil.

Vendar pa se je z vso marljivostjo lotil dela, češ, četudi moje klasje ne postane zlato, bo pa služilo za kruh.

Ta večer je bil njegov tovor težji kakor kdaj prej. Ko se je vračal proti domu, ga je spremljala neka starka z velikim svežnjem klasja, pod katerimi je neprestano vzdihovala.

«Mati,» ji reče deček, «to je za vas preteško, naj vam jaz pomagam nesti.»

«Bog te blagoslovi, sinko,» se zahvaljuje starka, «sama bi svežnja ne mogla spraviti domov.»

Ko sta prispela do starkine koč, je deček odložil starkin tovor in se podal s svojim snopom domov.

Doma ga je čakala mati in veselo vzkliknila:

«Tako lepega snopa pa še nisi nabral.»

Pomagala mu je odložiti breme, a je nenadoma zakričala in izpustila sveženj, ki je na tleh čudno zazvenel.

Sinko, to klasje ni takšno kakor drugo. Tako je težko in trdo...

«Kaj, mati, ali je mogoče?» je radostno vprašal deček in pokleknil, da pobere zlata zrna.

Nato je povedal materi ves dogodek in na koncu pripovedovanja vzdihnil:

«Dobra vila, nisem se nadejal, da me boš po moji neubogljivosti še imela rada. Hvala ti, vila!»

«Jaz sem ti odpustila,» je zaklical nenadno neki glas skozi luknjo ključavnice, «toda odslej ti ne bom več izpreminjala klasja v zlato. Bodi vedno dober in ne pozabi posetiti jutri ono starko.»

Deček je od veselega razburjenja slabo prespal noč ter zgodaj zjutraj pohitel k starkini koči. Starka je bila že pokonci, štela klasje in šepetala:

«Več mi ne bo treba pobirati. Dobrota dečkova je pretvorila moj snop v zlato.»

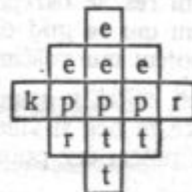
Kotiček za ugankarje

UGANKA V STIHU.

Ork šteje pet žival,
ki se začenja s «k».

Rastlina se začenja s «t»,
ki rada je jo ta žival.
Ko se nasiti, pit poda
se v reko, ki začne se z «d»,
Če voda tekne ji,
pa reče, da je «p».
A pomni, da pri vseh besedah
enake štiri črke so.

DEMANT.

Črke v demantu sestavi tako, da dobiš enake besede v vodoravnih in navpičnih vrstah. Besede pomenijo: 1.) Soglasnik. 2.) Število. 3.) Naš prestolonaslednik. 4.) Dejanje sovražnika, ki se je zbal nasprotnika. 5.) Soglasnik.

Rešitev prinesemo v prihodnji številki.

REŠITEV UGANK V PREDZADNJI ŠTEVILKI.

Številčna uganka. 1.) K. 2.) Lot. 3.) Resje. 4.) Vitomil. 5.) Četovanje. 6.) Kosovo polje. 7.) Črnipeter. 8.) Belovar. 9.) Kuluk. 10.) Oje. 11.) E. — Kosovo polje se čita tudi po sredi od vrha navzdol.

Demant. 1.) S. 2.) Sto. 3.) Mirta. 4.) Maribor. 5.) Mitra. 6.) Car. 7.) R. Srednja vrsta od zgoraj navzdol pomeni Stritar.

Prejeli smo od več čitateljev rešitve, ki so bile vse pravilne.

«A ti si Jože, Mlinarjev prihajač?»

«Jože sem bil in sem, a prihajač sem postal,» se je Renčo malomarno odrezal in udaril z bičem po tleh, da je stari gospe kar zašumelo v ušesih.

«A, kje si pa doma?»

«Danes tukaj, jutri tam, pa zdaj sem pri Mlinarjevih in ostanem!»

«Jože, nekaj bi te vprašala, če hočeš pametno odgovarjati.»

«Kako bo bebec pametno govoril, ni mogoče.»

Gospa je spoznala, da Jože ni tako neumen kakor je slišala praviti, čudila se je naravnost njegovim pripravnim odgovorom.

«Jože, povej, ali bi ne hotel k nam na graščino?» Dobro se ti bo godilo, delal boš malo, vsega boš imel dosti.»

«Pa zakaj bi hodil tja gori?»

«Povem ti zakaj, ali sedaj mi moraš prej povedati ti, če bi hotel iti.»

«Ne grem, pa ne grem, pa zakaj bi hodil tja gori?»

Gospa je povsila glavo in nekaj pre-mišljevala. Prihajaču pa je bliskoma prišla na misel povest, ki jo je deloma že pozabil v svoji sedanji zadovoljnosti.

«Aha, aha, tja gori na grad da bi šel?»

«Prav v graščino.»

«Aha!»

Pa je zopet premišljal.

«Pa če res ne bi hotel iti k nam, tukaj imaš nekaj denarja za največjo silo, kupi si, česar rabiš!»

Glas se je tresel gospe, s tresočo roko mu je ponujala denarnico.

«Aha, denarja, nikdar ga še nisem imel, pa ga prav za prav ne rabim.»

«Pa ga še boš rabil, Jože, vzemi, če ti ga ponujam!»

«Ne, denarja, denarja ne bi imel toliko rad, a nekaj drugega, dom, dom, tistole koč, veste, tam je bil moj dom, veste.»

Pokazal je s prstom na grič, kjer je samevala koč, zapuščena, pozabljena od vseh, samo od njega ne in zasolžilo se mu je oko.

Gospa ga je gledala in molčala.

«Da, koč, dom, ko bi mi dali nazaj, pa bi bil srečen,» je dejal zopet.

«Dobro,» je dejala gospa in odšla.

Renčo, naš ljubi Renčo pa je pokal z bičem, da se je tresla zemljica, da se je razlegalo v deveto vas...

Kdo je tako nenadoma po vasi raznesel novico, ni mogoče povedati, a že drugega dne se je govorilo povsod in pri vsaki priliki, da bo Renčo dobil svoj dom, da mu ga bo grajska gospa kupila. In res, že čez teden dni smo jemali slovo od svojega prijatelja.

Nikomur ni povedal, kam gre, samo oči so se mu svetile od veselja, culico je vzel in palico, pa gospodarju segel v roko in se po vsej vasi ozrl ter odšel.

To smo žalovali po njem mi, ki nam je bil postal prepotraben za zabavo, čeprav nas je zadnji čas puščal na cedilu.

Tako se je vračal na svoj dom. Vsa drugačna se mu je dozdevala sedaj otemnela koč. Kakor gradič se mu je smehljala naproti, ko je hitrih korakov stopal proti njej. O, kako prijetni čuti so ga obdajali,

ko je dobil nazaj, po čemer je tako dolgo hrepenel.

Dom je torej imel Renčo, drugo pa mu je gospa z graščine preskrbela. Velikokrat je zahajal tjakaj in vsikdar se je vesel vračal.

Da, lepo je, če ima človek kotiček, kamor se po težkih, trudapolnih dneh vrne, da odpočije.

To sladkost je užival sedaj Renčo v polni meri in z največjo zadovoljnostjo. Dnevi so potekali hitro, grozno hitro. Da, v sladkosti in zadovoljnosti minevajo ure kakor blisk, v grenkobi in težavah pa se vlečejo brez konca in kraja. Tako so mu minevali prijetni dnevi, a ni jih dolgo užival.

Potekala je odmerjena doba, nit življenja je šla h koncu. Takrat je razmišljal še enkrat vso pot, ki jo je napravil. Pot trnjevo in strmo. Starost je prišla k njemu v koč, onemoglost ga je obiskala in ostala pri njem, saj drugega ni imel nikogar, ki bi ostajal pri njem.

V našem Kotičku se je le še tu pa tam domislil kdo prihajača, tako hitro se je pozabil nanj. Le mi, ki smo že bolj poredkoma obhajali svoje shode na vasi, le mi smo se ga spominjali prav živo in vpraševali po njem.

Zvonili so pri fari žalostno mrtvaško pesem. Žalostna vest je šla po naši vasi od hiše do hiše, da je Renčo odpotoval za vedno in pustil svoje domovje. Težko se je poslavljaj od njega, kajti bil mu je zato tem dražji, ker ga je izgubil in zopet našel. A sedaj ga ni potreboval več, ker je končal potovanje in le njegov lep spomin je še ostal med nami...
Napisal D. K.

Poljane, Škofja Loka in Logatec posetijo našo prireditelja v čim večjem številu, zlasti, ker jim lani to zaradi slabega vremena ni bilo mogoče. Sokol Žiri je čuvar naš granice in spričo dogodkov zadnjih dni še posebej poziva vse napredno občinstvo k svoji manifestaciji v nedeljo. Zdravo!

CERKLJE PRI KRŠKEM. Naša občina je znana po vsem Dolenjskem. Naše dosedanje občinsko gospodarstvo ni bilo ravno najsijajnejše. To se mora pri sedanjih občinskih volitvah popraviti. Možje, ki jih izvolimo iz svoje srede, ne smejo biti župnikovi kimavci, temveč samozavestni gospodarji. Odslej bomo točno zasledovali občinsko delovanje in pazili, da se v proračun ne bodo vsiljevale samo postavke za cerkev, zvonove in podobne stvari, temveč druge nujnejše občinske potrebe.

BOČNA. Letošnjo pomlad je železniško ministrstvo naklonilo splavarjem polovično vožnjo na vseh železnicah. Splavarji smo veseli si pričeli takoj nabavljati potrebne legitimacije potom občin. Povsod je to delo naglo napredovalo, samo v občini Bočna je bilo nasprotno, ker menda ministrstvo za našo občino, za našega župana in tajnika izdaja drugačne odloke — za takšne modrijane bi jih tako bilo treba! Vse sosednje občine so pobirale od splavarjev po 5 dinarjev za legitimacije, samo v občini Bočna smo tako srečni, da smo smeli plačevati po 25 dinarjev. Drugod so dobili legitimacije v enem mesecu, pri nas pa je trajalo cele 3 mesece, da je končno tajnik poslal v Ljubljano eno osebo po legitimacije, za kar smo ubogi splavarji zopet doplačevali, baje za potnino. Dobili smo končno res legitimacije, a glej ga spaka, na njih ni bilo nobenega kolka, čeprav smo za nje plačevali po 25 dinarjev. Gg. župan in tajnik, zahtevamo, da se nam takoj vrne denar, ki smo ga preveč plačali, sicer si bomo poiskali pravice drugje. Končno še: Volitve se bližajo, zapomnimo si dobro, da v naši občini gospodujejo sedaj najnestrpnejši klerikalci, ki so nam ravno v pravem času pokazali, koliko jim je za dobrobit občanov. Poskrbeti hočemo, da v bližajočih se volitvah ne pride v občinski odbor nihče od njih. Nikdar več ne bomo volili kozla za vrtnarja! — Splavarji.

LAŠKO. Obljubil sem poročati o sredstvih, ki se jih poslužujejo v volilnem boju naši nasprotniki. Najznačilnejši je Weberjev slučaj. G. Weberu so trije taki gospodi prigovarjali, naj podpiše listo, katere nosilec da so dr. Roš, Elsacher in Widra, torej demokratsko listo. G. Weber, ki zaupa demokratom, se je dal premetiti ter je podpisal neizpolnjeno listo za — »Wirtschaftspartei«. K našemu volilcu K. so prišli nemškutarji ter ga nagovarjali za podpis njihove liste, češ, da je tudi demokratka in ima namen, da se bo klerikalcem odvzelo čim več glasov in da bo prišlo na ta način več demokratov v občinski odbor. K. je res podpisal njihovo listo; ko pa se je prepričal, kako je bil mistificiran, je svoj podpis seveda takoj preklical. Drugod so zopet zabavljali proti gospodarstvu našega župana in pri tem vedoma lagali. Tako je n. pr. M. pravil, da je občina po županovi »ridvi gradila most čez hudournik, ki je stal občino nad 40.000 Din. V resnici so znašali izdatki za zgradbo tega mosta 21.829-75 Din. V tem znesku pa so všteti tudi stroški za tri škarpe ob Savinji, odstranitev starega mosta, postavitev previzornega itd. Ravno tako se očita zgradba mosta pri Komarickiju, ki je stal 3555 Din. Seveda pa ti klevetniki ne povedo, da je domač obrtnik zahteval za zgradbo tega mosta štiri, ali petkratni znesek, čemur župan seveda

ni mogel pritrditi. Najhujši agitator je pek Fretre. Vse hiše oblaži, po gostilnah lovi naše ljudi s svojo tekočo govorico in prirojenim govorniškim talentom. Možak se čuti, kakor bi že varno sedel na županskem stolu. Po Celju pripoveduje, da bo dr. Roš propadel, da bodo dobili klerikalci 5 in nemškutarji 5 ali 6 mandator, potem se bodo pa združili in vrgli demokrate. No, demokrate pa pravimo: še ni prišel čas, ko bosta na občini gospodarila Fretre in Zupanc. Nemškutarjem tudi laži ne bodo pomagale. Na naši značajnosti se bodo razbili njihovi načrti.

LAŠKO. Malo odgovora na dopis »Fotografija demokratskega župana in advokata«, ki ga je priobčil »Slovenski Gospodar« v št. 22.: Tiste dni, ko se je vršila obravnava proti našemu županu zaradi neke njegove častne zadeve, so bile razpisane tri ali štiri obravnave proti župniku iz marijograške občine g. Č. Obtožen je bil, ker je nekega šolarčka neusmiljeno pretepel v šoli in ga telesno poškodoval. Razen tega so ga tožili trije farani, ker jih je grdo zmerjal in žalil. Vse tožnike je zastopal dr. Roš. Po njegovem posredovanju so se tožniki odločili, da so odpustili župniku, potem ko je preklical in obžaloval svoje žalitve, prosil za odpuščanje in se zavezal plačati stroške dr. Roša. Nekaj tednov poprej je bil ta župnik tožen od dveh drugih faranov, ki sta mu tudi odpustila na prigovarjanje dr. Roša, potem ko je prosil za odpuščanje in plačal stroške dr. Roša. Tisti dan, ko so se vršile zadnje obravnave proti župniku Č., se je pri okrajnem sodišču v Laškem vršila tudi obravnava proti župniku K. iz Razborja, torej iz sosednje fare, ker je žalil nadučitelja iz Hinine. Dr. Roš je pregovoril svojo stranko, g. nadučitelja, da je odpustil župniku, potem ko je ta preklical svoje žalitve, prosil za odpuščanje in plačal stroške dr. Roša. Kakor smo se informirali, dr. Roš res nasvetuje svojim strankam, naj ne gredo k posredovalnim poskusom na občino. To pa mora storiti, če hoče pošteno in dobro zastopati svoje stranke, ki so sicer navadno vedno oškodovane po nepravilnem in protizakonitem postopanju raznih občinskih posredovalnih uradov. Vsega tega bi ne pisali, če bi se klerikalci borili pošteno in ne napadali dr. Roša, o katerem so vsi kmetje našega okraja prepričani, da je njih najboljši svetovalec in prijatelj. O tem se dopisnik »Slovenskega Gospodarja« lahko sam prepriča, če se malo potrudil in popraša okrog sebe.

LAŠKO. Pod naslovom »Novine iz Laškega in sosednjih občin« poroča »Slovenski Gospodar«, da se je dne 23. maja vršilo pri nas licencovanje bikov in da edino Laščani niso poslali k licencovanju nobenega bika, ker sedi na magistratu demokratska gospoda. Dopisniku damo prav: v Laškem ni nobenega bika, v okolici, zlasti v marijograški občini, kjer sedi na magistratu klerikalna gospoda, imajo pa več bikov! — Star Laščan.

REČICA PRI LAŠKEM. Rečička dolina je še precej neznana po svetu, zato pa sem se namenil popisati malo razmere naše doline. Preprost kmet sem in nisem učen človek ali, kakor pravijo, študiran. Vseeno pa je moja pamet samostojna. Eno leto je od tega, ko se je po naši dolini razlagala »avtonomija«. Moji sosedi so me vedno nadlegovali s to preštantano avtonomijo in res sem se dal pogovoriti ter jim slopo sledil, ker so mi vsi popisovali avtonomijo kot nekak raj na zemlji. Za boljše življenje pa smo se seveda dali vsi pogovoriti od voditeljev SLS. Dokler se mi ni prigodil primer, katerega bom popisal pozneje, nisem vedel, kaj je prav za prav demokratska stranka. Slišal sem večkrat o njej od voditeljev klerikalne stranke. Po enem dogodku sem si naročil »Domovina«,

proti kateri so najbolj udrihali oni voditelji. Meni se je začelo bistriti, zato sem bral tudi nasprotna časopise, da bi vedel, zakaj prav za prav gre. »Domovina« je pisala čisto drugo stvar kot pa »Slovenski Gospodar« ali »Domoljub«. Klerikalna stranka je zmagala, njeni poslanci pa niso napravili ničesar, ampak še poslabšali so življenje. Tako je pisala »Domovina«, klerikalni voditelji so pa obljubljali boljše življenje. Ali se nam je res boljše godilo po klerikalni zmagi? Ni mi težko odgovoriti. Slabše kot poprej. Kaj me je spreobrnilo, da sem se osebno odločil klerikalne stranke, hočem pojasniti, da se bo odprla glava še drugim sotovarišem kmetom. Ko je nedavno imela SLS. shod v laški pivnici, sem bil navzoč tudi jaz. Na shodu je klerikalni poslanec g. Kugovnik podajal račun za enoletno delo v parlamentu. Pa kak je bil ta obračun. Nekaj kislih obrazov je napravil, povedal pa ni, da je potegnil že pol milijona kron za enoletno službo v parlamentu. Še bolj zanimiv pa je bil g. dr. Ogrizek. Vplj je proti kapitalistom, udrihal s takimi debelimi izrazi po demokratih, da je lahko sram vsakega kristjana, da tako psuje svojega sokristjana. Ko sem šel pa domov, pridrdra za menoj lep avtomobil in spomnil sem se na kapitaliste, proti katerim je g. dr. Ogrizek hudo zabavljal. In glej šmenta, kar slabo mi je postalo, ko vidim ravno njega sedeti v obliki istih kapitalistov, na katere ima on veliko piko. Sam pri sebi sem si mislil: Pridi še enkrat na shod in obdeluj kapitaliste, to ti jih bomo povedali. Drugi dan mi je moj sosed pripovedoval, da je g. dr. Ogrizek sedel pri tistih, proti katerim je najbolj besedičil. G. dr. Ogrizek je na shodu govoril tudi, da bo kmalu v Laško prišla banka. Prav gotovo ve on to dobro, zato je tudi povedal. Mogoče pa bo tudi on glavni delničar, ker fabriko in avtomobil že ima, sedaj treba še banke in cel kapitalist bo. Vidite, kmetje so trpini, na shodu govori tako, v srcu pa ima nekaj drugega. Pa še nekaj. G. dr. Ogrizek je advokat, seveda izšolan in poln muh, zato pa nas kmete kmalu ukroti. Na shodu vpije, nas pa hujska proti tistim, ki res delajo v blagor kmečkega stanu. Kmetje, sotrpini rečičke doline, premisljajte Vašo usodo in iščite resnico. Meni se je zbistrila glava, zato pa sem pristopil k demokratom, ki pošteno in pravično zastopajo kmečki stan. Klerikalna stranka me je opeharila, zato bom sedaj s tem večjo vtnemo delal proti njej, ki je edina škodljivka kmečkega napredka. Gospod urdenik, prosim Vas, da objavite moj dopis in napake popravite, ker nisem šolan kakor n. pr. kakšen g. dr. Ogrizek. — Rečički spreobrnenec J. B.

TREMERJE PRI CELJU. Tudi naša vas leži še v obsežni občini Sv. Krištof, kjer se bodo 21. junija vršile občinske volitve. Nosilec demokratske liste je naš sovaščan Ivan Cencelj, mož, ki se je že v sedanjem občinskem odboru pokazal kot dober gospodar in kremenit značaj. Zato mu moramo tudi pri teh volitvah izkazati svoje zaupanje s tem, da bomo vsi glasovali za njegovo listo in vrgli kroglice v prvo skrinjico. Storit moramo to tembolj, ker je demokratska stranka podvzela sedaj, ko klerikalci niso ničesar storili, vse korake, da dobimo v Tremerju železniško postajališče. Čim več pride naših zastopnikov v občinski odbor, tem več upanja smemo imeti, da se nam uresniči naše dolgotrajne želje. Kakor sem zvedel, se je začela krajevna organizacija zanimati tudi za šolo, ki naj bi se ustanovila v naši vasi. Pri tem pa naj ne bo občina nič obremenjena. Vsi na delo, da pridejo v občinski odbor pravi možje.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Občinske volitve, ki se bližajo, povzročajo pri nas precej zmede,

Nekateri gospodje, ki sicer vedo, da bodo »splavali«, vseeno napenjajo svoje sile, se jezijo in penijo, da bi koga pridobili zase. Posebno je delo gospoda »cukerfabrikanta« vedno zanimivejše. Zdaj je preskrbel volilno pravico celo svojemu sovražniku A. J. in ga je vpisal v svoje gnezdece. Doslej ga ni mogel videti, sedaj se mu seveda zopet prilizuje. G. »cukerfabrikant« pa bi bil sam rad spremljal župana v radikalski tabor, toda iz golega čuta hvaležnosti napram farovžu mora zaenkrat še ostati farovski pomočnik. Taki ljudje so za našo dobro voljo sicer primerni, volili jih pa ne bomo, ker imamo še hvala Bogu v Šmarju tudi drugačne može.

OBREŽ PRI SREDIŠČU. Reka Drava nam dela strašno škodo, zlasti sedaj, ko je visoka in deroča. Naše rodovitne njive in naši travniki tako rekoč izginjajo v valovih in človekovo srce boli, ko vidi, kako neusmiljeno Drava izpodjeda našo zemljo. Glavna struga se vedno bolj približuje našim najboljšim zemljiščem in naši vasi. Ako enkrat izpodje naše pašnike, ki se ji kolikor toliko stavijo v bran, ker so obraščeni z drevjem in korenine drže zemljo skupaj, udari glavna struga nad polje in ta prhka, neobraščena zemljica bo v najkrajšem času plen valovja. Naše ljudstvo obupuje, ker vidi, da si samo z »buranjem« ne more več pomagati. Regulacija Drave je za ves kraj niže Ormoža, zlasti pa za nas Obrežane, življensko vprašanje. Z »burami«, ki jih sami postavljamo, Drave ne moremo več zastaviti. Naš župan, obenem poslanec SLS, g. Bedjančič, se za to prevažno vprašanje ni zmenil v parlamentu; vsaj nam to ni znano. Zato ga javno vprašamo: Kake korake ste, gospod poslanec in Vaša mogočna stranka, storili na merodajnih mestih v zadevi regulacije Drave? Kje in kdaj ste spregovorili besedo, da se nam pomore? Pričakujemo Vaš odgovor še pred volitvami. — Klerikalni volileci.

KRČEVINE TIK HUMA PRI ORMOŽU. Na binkoštni ponedeljek 9. t. m. odkrije hrvatsko učiteljstvo, združeno v UJU, na Krčevinah tik Huma pri Ormožu spominsko ploščo pisatelju Davorinu Trstenjaku na njegovi rojstni hiši. Tuji gostje se zbirajo v Ormožu ter po obedu odkorakaajo ob 13. uri na slavnostni prostor. Odkritje plošče je ob 14. uri. Nastopijo govorniki, pevci, godba, potem je ljudska veselica. Vabijo se častilci velikega pokojnika, domači in drugi.

HUM PRI ORMOŽU. Pri nas že dolgo časa vrtajo z velikim parnim strojem zemljo, da bi dosegli izvor petroleja. Mnogo železnih cevi je položenih v globino do 400 m. Delavci so prejeli že precej lepega zaslužka. Upati je, da se končno vendarle najde petrolej, kar bi bilo nedvomno velikanskega pomena za gospodarski razvoj tukajšnjega okrožja.

MALA NEDELJA. Tombola Narodnokulturnega društva dne 18. maja je v splošnem zelo dobro uspela. Vsem, ki so bodisi z darili, nabiranjem dobikov, nakupom, oziroma razprodajo srečk pomagali k lepemu uspehu, se prav iskreno zahvaljujemo za trud in podporo. Društvo pripravlja otvoritev društvenega doma za dan 20. julija 1924. Zato prosimo vsa okoliška društva, da upoštevajo to našo prireditve ter nas v obilnem številu posetijo.

REČICA PRI LAŠKEM. Občinske volitve v občini Sv. Krištof bodo spravile naše klerikalce čisto ob pamet. Naj navedem, kako so se prepirali klerikalni voditelji med seboj, ker so nekateri sami uvideli, da tako gospodarstvo pod vodstvom s temo zagrnjenih mož ni prav v prid občanom. Prepiri so bili tako ostri, da skoro niso mogli sestaviti

kandidatne liste. Celo dve klerikalni listi bi se bili kmalu sestavili. Eno bi sestavljal spodnjerečičski milijonar ali bolje rečeno: vetropihar. Drugo pa bi sestavili svetojederski ateki, seveda tako, da bi zopet lahko ceste popravljali samo na onem koncu. Gospoda župnika svetojederskega pa je silno pekla vest in poslal je svoje ateke na pomirjenje. Ker je ta misija ostala brez uspeha, se je župnik sam podal na posvetovanje v Rečico, kjer pa je doživel tako generalno spoved, kakršne menda doslej še ni poznal. Res lepa je bila ta komedija med svetojederskimi in rečičskimi ateki. Naposled so g. župnik zastavili ves vpliv, da so vsaj za enkrat pomirili svoje nezadovoljne ovčice in napravili, kakor pravijo, kompromis. Saj je že bil zadnji čas, kajne, ker vas je strah pred resnico demokratizma. Zgornji konec Rečice so torej pomirili g. župnik, a s spodnjim koncem je šlo malo laže. Gospod doktor iz »Zavore« so prišli v Laško, povabili g. milijonarja na avto in srečna milijonarja sta veselih lic spihala proti Rečici. No, in vožnja z avtomobilom je veliko pomagala. Samo to pa je: gospod milijonar ne bo več odbornik. — O pazovatelj.

TRBOVLJE. Na dan volitev pokažite, da nočete v občini takih ljudi, ki z raznimi letaki obljubujejo vse mogoče in tudi ne takih, ki zakrivljajo krvave dogodke z zapeljavanjem ljudi. Ciglane in občinski avtomobil, ki nam bo zopet ceste zora, take dobrote bomo že pogrešali. Za take gospodarje hvala lepa! Kmet vé, da je umrlj župan Roš bil pravi mož in zato bo gotovo podpiral in volil stranko, ki je za kmeta. Obrtniki, demokratska stranka vam je priporila največ, Rebek naj vam bo za vzgled, ne pa tisti brbrači, ki se dela in obrti sramujejo, uganjajo razne pustolovščine in ugled obrtnišva izigravajo. In rudarji, ki bodo premislili, kdo je kriv, da se je razbil zadnji štrajk, in kdo je hujskal, da je prišlo do tako krvavih žalostnih dogodkov zadnje nedelje, ne bodo šli za sleparji, ki povzročajo po nepotrebnem toliko gorja.

SV. BARBARA V HALOZAH. Žena moja se je za glavo prišla, in sicer ima tako navado, če ji ni kaj prav, in me je prosila, naj bom pameten in naj ne pišem v časopis, češ, da sem premalo učen. »Jok,« sem rekel, ker že znam malo po srbski in so mi radi te kratke besedice izmislili, da sem Jokl; pa naj bo. Jaz sem ji pa rekel, da sem pri g. Kosiju pisal najboljše spise, ko sem bil v 6. razredu, ampak zaradi vejice, pičice, pod- in vrhpičice sem bil vedno kregan, enkrat še celo — jok, tega pa ne povem! Torej tiskate slobodno ta moj dopis, a stavke in besede pa si le sami lepo ločite, ker v tem sem slab. »Ljuba moja žena,« sem ji rekel, saj slabšega imena še ni slišala iz mojih ust, čeprav sva že poldrugo leto v drugem stanu, to je v zakonskem. Rekel sem ji: »Spusti roke dol, ljuba moja žena, to pot ti nič ne pomaga, jaz moram pisati v časopis, in sicer naj se izve, kako se kaj godi tistim volilem, ki smo se dali preslepiti z zlatimi obljubami in smo volili klerikalce.« »Moj Bog, kakšne nekrščanske besede izgovarjaš, mogoče še sam ne veš, kaj grdega pomenijo,« pravi prestrašena žena, ki še niti izgovarjati prav ne ve te besede, in sicer pravi klerikalci. Oh, blagor ti, ki niti ne slutiš, kako grdega pomena je ta beseda! In jaz sem bil tak norec, da sem se dal noriti in sem volil klerikalce! Pa osel gre le enkrat na led. Zdaj so se mi odprle oči. Ko se je zgodilo, da so se odprle tudi drugim volilem, zdaj vsi vidimo, da na prihodnjih volitvah moramo poriniti v kleri-

kalno skrinjico nekaj drugega, kjer palec skozi prste gleda, kroglico pa v demokratsko skrinjico. Moja žena se pa v kuhinji joče, da se bom zameril župniku in da bodo vsi takoj vedeli, da sem napisal to jaz — Jokl. Edino g. Kosij bi me mogel spoznati po vejicah, a s te strani sem miren, ker vejice razstavi Vi, gospod urednik. A druga je z mojo ženo, ki se bo strašno štimala z menoj, da pišem v časopis. Nje se pač bojim, težko da bi strpela in v nedeljo po rani maši ne naznanila vsem svojim sovražnicam, da pišem jaz. Prihodnjič več. — Jokl.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene slabijo spričo še velikih nerazpečanih zalog in spričo dobro se obetajo leto. Pšneica se v Vojvodini trguje že pod 300 Din. Turščica se plača po 227 do 242 Din. Oves, katerega cena se še najbolj drži, se ponuja po okrog 285 Din. Posebno so oslabele tudi cene moki. »0« se plačuje po 470 do 480 Din za 100 kg na-debelo. — V splošnem na kak ponovni večji porast cen za enkrat ni računati.

ZIVINA. Cene ne kažejo posebnih sprememb. Le ponekod so malo poskočile radi povečanega izvoza v Italijo. Tako n. pr. v Banatu, odkoder pa tudi prihajajo vesti, da se povišane cene ne bodo vzdržale.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 4. t. m. v devizah: 100 avstrijskih kron za okrog 11 $\frac{1}{4}$ pare, 100 italijanskih lir za 360 do 363 Din, 1 dolar za 82 Din 80 par do 83 Din 80 par, 100 češkoslovaških kron za 242 Din 37 $\frac{1}{2}$ pare do 245 Din 37 $\frac{1}{2}$ pare, 100 švicarskih frankov za 1464 do 1474 dinarjev.

= Kmetijski pouk v vojski. Ministrstvo vojne in mornarice je odobrilo načrt poljedelskega ministrstva, da se uvede v vojsko stalen strokovni pouk o kmetijstvu.

Sokolstvo

V dneh 7., 8. in 9. t. m. se bodo vršile svečanosti vzdave spominskih kamnov v Dom Sokola I na Taboru v Ljubljani.

Dvajsetletnica sokolskega društva v Brežicah, ki se proslavi v nedeljo 15. junija, obeta postati vredna vrstnica prireditve našega društva v časih, ko so smatrali naši narodni nasprotniki Brežice še za svojo postojanko, kjer ni bilo dovoljeno nastopati v sokolskem kroju. Pa ti časi so minuli in dvajsetletnica se bo slavila v sredini mesta, na mestnem trgu. Spored prireditve prične sprejemom gostov pri vlakih ob 9-03 in 10-26 dopoldne na kolodvoru, odtod povorka na slavnostni prostor. Obed. Popoldne ob 13-30 predskušnja članstva in naraščaja, ob 16. uri javna telovadba, potem ljudska slavnost. Priprave za slavnost so že v teku. Prijave za obed je nasloviti na Sokolsko društvo v Brežicah do 12. junija.

Samomorilni poskus.

Debeli in krepki stražnik Špehar je privedel na policijo majhnega slabotnega možaka. Pa ga je vprašal šef: »No, kaj pa je zakrivil ta mož?«

Špehar: »Poskusil je samomor.«

Šef: »Kako to?«

Špehar: »Hotel me je namreč udariti...«

Komunistični atentat v Trbovljah

Trije Orjunaši mrtvi. — Napad na mirne manifestante.

Minula nedelja je v Trbovljah potekla krvavo. Dogodila se je tam žaloigra, da so zapeljani internacionalci zločinsko napadli brate iste krvi samo zato, ker so si upali javno manifestirati svoje vzvišeno jugoslovansko prepričanje. Žaloigra je zahtevala težke žrtve, ki so vso Slovenijo spravile v globoko žalovanje. Očividec, ki je bil resna priča nad vse žalostnih prizorov, nam o stvari poroča:

Organizacija jugoslovenskih nacionalistov (Orjuna) je za nedeljo napovedala razvite prapora delavske Orjune v Trbovljah. K pomembni slavnosti je z jutranjimi vlaki dospelo odlično število Orjunašev in narodnozavednih gostov iz vseh krajev Slovenije, pa tudi poseben oddelek iz Zagreba. Po pristrčnem sprejemu na kolodvoru se je sestavil veličasten sprevod, ki je, živahno pozdravljen od narodnih domačinov in delavcev, korakal po cesti proti Trbovljam. Na čelu spreveda je šla vojaška godba, za njo zastavonoše in načelstvo Orjune in nato nad 900 Orjunašev v četverstopih. Ko je sprevod došel do komunističnega delavskega doma, kjer se cesta zoži, je tam stoječa skupina kakih 150 komunistov začela divje kričati: «Dol Orjuna!» — «Fej Orjuna!»

Komaj je bila godba mimo, je z okna Delavskega doma tik med praporščake in načelstvo v sprevodu priletela bomba. Prisotni so se vrgli na tla, vendar je eksplozija z drobci nekatere občutno ranila. Istočasno se je iz gruč komunist Fric ljuto zagnal med praporščake in hotel enemu iztrgati prapor. Padlo je v tem tudi iz gruč več revolverskih strel, en komunist je streljal celo s karabinko, a tudi Orjunaši so takoj odgovorili s strel in rešili prapor.

Ljuta bitka je trajala komaj par minut, toda njene posledice so bile strahovite: na cesti so pogodeni od komunističnih strel obležali trije najodličnejši Orjunaši: France Šlajpah, Stanko Žnideršič in Zarko Boltavzar. Žnideršiču je šla krogla skozi srce in je v par hipih v naročju svoje zaročenke izdihnil. Boltavzarju je strel iz karabinke na vratu prestrelil glavno žilo; komaj 24letni mladenič je še prosil vode, poljubil orjunaški prapor in nato izdihnil. France Šlajpah pa je dobil strel iz samokresa levo v hrbet; krogla mu je prodrla ledvica, jetra in želodec, vendar se je še boril s smrtjo vso pot, ko so ga nesli nazaj na kolodvor, kjer je končno izdihnil z zadnjim naročilom: «Skrbite za mojo dečo!» Zapušča namreč dveletno hčerko in mlado vdovo.

To so bile glavne tri žrtve. Težko ranjeni pa so bili Orjunaši: Alojz Lebar z Bleda, Albin Arniš, Franc Lešnjak

in Josip Kukec, vsi z Rakeka, ter Vlado Porekar iz Šoštanja.

A tudi komuniste je napad stal znatne žrtve. Življenje so izgubili: Albin Fric, Jakob Očepk, Ivan Rozin in Franc Fakin, dočim so bili samo težje ranjeni: Karel Razboršek, Mirko Weinberger, Ivan Hlebec, Ludovik Fajn in slučajno tudi rudarjeva žena Helena Obacher. Nekaj ranjencev so odpravili deloma v rudniško bolnico, deloma v Ljubljano. — Orjunaši so svoje mrtve brate s popoldanskim vlakom prinesli s seboj v Ljubljano, kjer se je na kolodvoru zbrala velika množica ljudi, ki je nato žalujoča in ogorčena obenem spremljala sprevod do mrtvašnice.

Žalostna vest o trboveljskih dogodkih je vzbudila povsod najgloblje vtise. Vsa Ljubljana se je ovila v žalovanje, s hiš so se razvile žalne zastave in v mrtvašnico, kjer so ležale tri žrtve, je v ponedeljek neprestano valovilo občinstvo, noseč cvetje in žalujoč za pokojniki, ki so v borbi za prapor jugoslovenstva izgubili življenje. Proti večeru so bili mrtvi junaki prenešeni v Narodni dom in položeni na častni mrtvaški oder, kjer so se od njih poslovili tisoči in tisoči občinstva.

Pogreb pokojnikov se je vršil v torek popoldne ob 6. Ljubljana še ni videla takega. Sprevod sam je trajal nad pol ure in po vseh ulicah, koder je šel, vseskozi do pokopališča se je ob straneh nagnel špalir občinstva, ki ga je skupaj gotovo bilo nad 30.000 tisoč. Vsem se je trgalo srce. Ko so ob svežih grobovih na pokopališču izzvenele poslovilne besede govornikov in so krste legale v hladno zemljo, je vsa nešteta množica z neotlažnimi sorodniki vred krčevito zaplakala. A katero srce se tudi ne bi otajalo ob ginljivi zvesti, da padajo v zemljo trije mladi idealni možje zamo zato, ker so do zadnjega diha ljubili svojo jugoslovansko domovino in umrli za svoje vzvišeno prepričanje!

Vse drugačnega srca, če ga sploh imajo, pa so tisti ljudje, ki pišejo klerikalne liste. «Slovenec» je v ponedeljek v posebni izdaji še kolikor toliko mirno poročal o nesreči, v torek pa je že začel z lažmi in gnusnim blatenjem Orjunašev. Še bolj razumljivo je to za znanega lažnivca «Domoljuba», ki prinaša tako zaviti in zlagan članek, da ga človek le s studom prečita. Vso krivdo hoče naprtiti Orjunašem, dočim je sodnijsko ugotovljeno, da so komunisti prvi z napadi in streljanjem začeli rušiti prve vrste Orjunašev. Mi za pisanje «Domoljuba» in ostalih klerikalnih listov, ki namenoma blatijo narodnozavedne mlade ljudi, a odkrito zagovarjajo zapeljane komunistične zločince, ne najdemo primernih besed obsojanja.

tijska šola, je bil Ivan Belle kot najspodobnejši imenovan za njenega ravnatelja. Tekom let je vzgojil celo vrsto zavednih mladih gospodarjev in ekonomov, ki so in še bodo v ponos slovenskemu kmetijstvu. — Da je tudi kralj znal ceniti njegove zasluge, je dokazalo najvišje odlikovanje Belleta z redom Sv. Save III. razreda, ki ga je prejel leta 1922. Po sebi se razume, da je Belle bil kremenit narodnjak in odličen naprednjak. V zgodovini slovenskega kmetijstva ostane Belletovo ime zapisano z zlatimi črkami, najlepši spomenik pa mu bo ohranjen v srcih njegovih bivših gojencev in vseh, ki so ga poznali.

* **Odkritje spomenika kralja Aleksandra v Domžalah.** Slovesno odkritje spomenika kralja Aleksandra v Domžalah se bo vršilo v nedeljo 8. junija ob 15. popoldne pred Slokarjem. Ta svečanost bo manifestacija vseh onih, ki ljubijo svobodno našo državo in ki jim je narodno in državno edinstvo nad vse.

* **Spomenik solunskim bojevnikom.** Ministrstvo za vere je naročilo posebni komisiji, da pregleda grobove na solunski fronti. Komisija ima tudi nalog, da določi primeren prostor, kjer bi se postavil spomenik na solunski fronti padlim junakom.

* **Poroka.** V ponedeljek se je poročila v Ljubljani gđc. Kristina Frelihova, vrla Sokolica iz znane narodne in napredne hiše v št. Rupertu na Dolenjskem z g. Ignacijem Majcenom, naprednim posestnikom in gostilničarjem v št. Janžu na Dolenjskem. Na predvečer poroke so se v nevestini hiši zbrali številni bližnji prijatelji in prijateljice ter se pristrčno poslovili od neveste. Sokol je svoji nenadomestljivi članici poklonil okusno priznanico. Zavednima novoporočencema mnogo sreče!

* **Izseljevanje iz naše države** je še vedno zelo močno. Kakor nam poroča zagrebški izseljeniški komisariat, se je samo v mesecu marcu izselilo 1700 oseb, in sicer: 1167 moških in 533 ženskih. Od tega števila jih je odšlo iz Vojvodine 979, iz Hrvaške in Slavonije 345, iz Dalmacije 146, iz Srbije 102, iz Črne gore 18 iz Bosne in Hercegovine 13, iz Slovenije pa 79 (67 mož in 12 žensk). Pretežna večina izseljencev je kmetskega stanu (1115), ostali so različnih poklicev. Največ jih je odpotovalo v Brazilijo (711), v Argentino 431, v Kanado 352, v Zedinjene države 146, v Čile 10, v ostale ameriške države 27, v Avstralijo 20 in 3 celo v Novo Zelandijo.

* **Za izboljšanje sodstva.** Na seji ministrskega sveta se je odobril predlog demokratskega ministra pravde dr. Grisogona, da se podvzamejo potrebni koraki za pospešenje preiskav, ki so se doslej radi pomanjkanja sodnikov često zavlekle. Na ta način se bo preprečilo, da bi se aretiranci predolgo po nepotrebnem zadrževali v zaporih.

* **Nova pošta.** Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se otvori nova pošta z brzojavno službo v Križah na Gorenjskem.

* **Prvi jurčki.** Te dni je neki gobar prinesel v Ljubljano nekaj jurčkov in nekaj lisic. Splošno pa se radi hude in dolgotrajne zime napoveduje za prvo sezono le malo gob. Morda bo bogatejša jesenska žetev.

* **Kako pretepajo izanski Orli sokolski naraščaj.** Z lga nam poročajo: Dne 27. maja okrog 10. zvečer se je vračal naraščaj iz sokolske telovadnice domov. Med potjo jih je čakal Orel Ivan Mencej, sin bivšega župana, ter jih začel pretepavati. Eden naraščajnikov je imel slučajno žepno svetiljko, posvetil in

Tedenske novosti

Vesele binkoštno praznike vsem prijateljem in prijateljicam «Domovine»!

* **Ivan Belle** †. Dne 30. maja popoldne je v bolnici v Gradcu umrl kmetijski svetnik in ravnatelj državne kmetijske šole v št. Juriju ob južni železnici, g. Ivan Belle. Njegovo ime je znano med vsem slovenskim ljudstvom, zakaj pokojnik je vse svoje življenje posvetil izobrazbi, organizaciji in napredku sloven-

skega kmeta. — Ko je dovršil kmetijske strokovne šole, je postal potovalni učitelj štajerskega deželnega odbora ter si je s potovanjem po Sloveniji in strokovnjaškim poučevanjem v kmetijskih panogah pridobil povsod obilo simpatij. Zraven je tudi mnogo pisal in je njegove strokovne spise najti v marsikateri kmečki hiši. Ko je bila v št. Juriju ob juž. železnici dograjena prva slovenska kme-

takoj spoznal napadalca. Drugi dogodek: Dne 1. t. m. je poslala ga. Skalja svojega sina v farovž po mleko. Pri cerkvi ga je dobil predsednik izanskega Orla Ciril Podržaj, ga prijel in ga tako neusmiljeno pretepel, da ga je morala mati peljati k zdravniku. Popoldne istega dne po krščanskem nauku se je zgodil še en slučaj: Stari možiček Zazidnik iz Iške vasi je šel po birmiski listek za svojega sina. Kaplana je dobil ravno v zakristiji ter mu povedal željo. Kaplan pa je prijel starčka in ga porinil iz cerkve tako, da je padel in se celo nekoliko poškodoval. Seveda je Zazidnik šel takoj k orožnikom, toda že drugo jutro je prišel orožnike prositi, naj ustavijo tožbo, ker je g. kaplanu vse odpustil. Klerikalci pač mislijo, da bodo s svojo sirovostjo kaj dosegli. Pa se motijo. Ljudstvo izpregleduje.

* Nesreča na šolskem izletu. Prošlo sredo je priredilo učiteljstvo iz Sevnice s šolskimi otroci majniški izlet na Graško goro pri Blanci, kjer je znana romarska cerkev. Brez dovoljenja učiteljstva je nekaj učencev splezalo v zvonik, dva pa sta od spodaj gledala početje svojih tovarišev. Nenadoma pa se je z line odkrušil kameniti okvir, ki je padel na spodaj sedeča dečka s tako silo, da je 12letnemu sinu posestnika Antona Krevlja zdrobil lobanjo. Deček je bil takoj mrtev. Drugi pa je bil na glavi hudo poškodovan.

* Gozdni požar v Mošnjah. Na južni strani radovljiskega predora je radi iskre iz gorenjskega vlaka nastal požar v gozdni parceli Janeza Reša iz Mošenj. Trpele so zlasti smreke. Škoda je velika.

* Pohoten kaplan. Zadnjič smo v dopisu pod naslovom Krško prinesli vest, da je neki tamkajšnji kaplan zlorabil šolske deklice. S tem pa ni bilo mišljeno, da je bil to krški kaplan, temveč neki v tukajšnji okolici službojoči kaplan.

* Strašen samomor. Cveta Tomić v Sarajevu je že dalj časa bolela na neki neozdravljivi bolezni, kar jo je končno privedlo do obupa. — Polila se je v postelji s petrolejem in zažgala. V trenutku je bila vsa v plamenu. Sosedu so sicer prihiteli na pomoč, a bilo je prepozno. Nesrečnica je kmalu izdihnila.

* Težka nesreča pri delu. V tovarni «Ferum» v Subotici se je te dni pripetila težka nesreča. Iz nekega kotla se je slučajno razlilo raztopljeno železo. Dvema delavcema so v razbeljenem železu noge do kolena zgorele.

* Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj aromatično železnato tinkturo, ki jo izdeluje lekarna «pri angelu varhu» na Vrhniki. Je izvrstnega okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (½ l) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpolago! — Pišite na lekarnarja Hočevarja na Vrhniki!

Iz raznih krajev

* V Podutiku pri Ljubljani je umrl priljubljeni gostilničar in posestnik Albert Vodnik. Blag mu spomin!

* V Slapah pri Devici Mariji v Polju je bil v petek zvečer izvršen krvav zločin, čigar žrtev je postal delavec Ivan Porenta, zaposlen v papirnici v Vevčah. Ko se je namreč ta vračal iz gostilne domov, se je med potjo

sprijel s posestnikom Franom Ježkom iz Slap, ki ga je zabodel z nožem v prsa. Porenta je v soboto podlegel ranam. Posestnika Ježka so orožniki aretirali.

* V Kranju je umrl pretekli teden veleindustrijec g. Vinko Majdič, star 67 let. Bil je odličen narodni delavec, vrl narodnjak in vzoren gospodar. Blag mu spomin!

* V Radovljici priredi na binkoštno nedeljo ob 8. zvečer pevsko in glasbeno društvo «Drava» iz Maribora v dvorani Sokolskega doma velik koncert z bogatim sporedom.

* Na Bledu priredi Triglavski Orjuna na binkoštni ponedeljek ob 16. v Sokolskem domu padlim žrtvam žalno sejo. Udeležba prosti vsem, ki čutijo z Orjuno.

* V Vrhnjah je umrl g. Anton Papler, posestnik, star 36 let. Bil je vrl naprednjak in splošno priljubljen. Blag mu spomin!

Malgajeva slavnost v Guštanju

Nadporočnik Franjo Malgaj, ki je pred pet leti na čelu svoje čete dal življenje za svobodo slovenske Koroške, je naš pravi narodni junak. S tem, da se je v slavo njegovega spomina na praznik Vnebohoda odkril spomenik na Tolstem vrhu pri Guštanju, se je slovenski rod oddolžil Malgajevemu žrtvovanju na altar domovine.

Franjo Malgaj je bil doma iz St. Jurija ob južni železnici, gimnazijo je študiral v Celju, kjer je kot čvrst mladenič v polnem razvoju kazal veliko narodno samozavest. Po izbruhu svetovne vojne je bil kmalu vpoklican in se je največ boril na italijanski fronti. Ob prevratu, ko smo Slovenci v splošni zmedbi imeli dosti besed pa malo dejanj, se je Malgaj prvi zavedel, da je treba zavarovati Koroško, zibelko slovenskega plemena, pred nemškim sovragom. Zbral je četico 36 požrtvovalnih tovarišev in dne 6. novembra 1918. vkorakal v Mežiško dolino, odtam pa dalje proti Celovcu, ki ga je nameraval zavzeti kakor zasesti tudi Gosposvetsko polje z našim starodavnim knežjim prestolom. Toda iz Ljubljane ni dobil zaprosene pomoči, temveč so ga klerikalni neodločneži, ki so takrat sedeli v pokrajinski vladi, pozvali, naj se umakne nazaj. Malgaj je storil tako in se utaboril v Velikovecu, kjer je kmalu strl odpor in napade koroških nemških tolpe. Takoj za njim je prišel v Velikovec mladi voditelj celjskega dijaštva, 23letni Srečko Puncer, nadarjen pesnik, plamteč Jugoslovčan, mnogo obetajoč talent. Začela sta skupno z Malgajem izdajati «Jugoslovenski Korotan», glasilo koroških Slovencev, in navdušeno širiti jugoslovensko idejo med tamšnjim življem.

To plemenito delovanje obeh borcev je trajalo žal le par mesecev. Medtem ko se ljubljanska vlada nikakor ni znala prav pobrigati za obrambo Korotana, so koroški nemškutarji organizirali močne tolpe, ki so koncem aprila 1919. izvršile ofenzivo proti našim maloštevilnim četam. Slodil je težak polom. Srečko Puncer je padel dne 29. aprila 1919. pri Vovbrah, kjer ga je nemška tolpa pobila s puškinimi kopiti in

* V Bukoveh pri Ptujju je posestniku Marku Golobu uničil požar gospodarsko poslopje. Škoda je znatna.

* Na Pragerskem so našli železničarji večjo množino srebrnih goldinarjev in kron v travi ob progi. Sumi se, da jih je kak tilotapec, ki mu je pri reviziji trda predla, vrغل skozi okno.

* V St. Petru v Savinjski dolini sta nedavno vlomila dva moška v hišo veleposestnice Antonije Lenkove ter odnesla raznega blaga v vrednosti 4000 Din. Kot osumljenca zasledujejo Antona Planka iz Dobja in Jožefa Praznika iz St. Jurija.

* V St. Lovrencu je dolgoprstni cigan Alojz Rak odnesel Antoniji Kupec živil, perila in gotovine v vrednosti 3457 Din. Za to je bil nagrađen od sodišča z dvema mesecema poostrene ječe.

ga na tleh z bajonetom presunila skozi glavo. Teden dni nato in ravno pol leta po vkorakanju na Koroško, na dan 6. maja 1919., pa je smrt zadela tudi nadporočnika Malgaja. Na Tolstem vrhu pri Guštanju ga je proti večeru v borbi zadela ročna granata.

Vse, ki so poznali pokojna dva boreca, je vest o njuni smrti grozovito pretresla. Ko so kmalu nato srbski bataljoni ramo ob ramo z našimi fanti iznova očistili slovensko Koroško nemških tolpe, se je izvršil prevoz trupel obeh pokojnikov v domačo grudo. Srečko Puncer je pokopan v svojem rojstnem kraju v Braslovčah, Franjo Malgaj pa v St. Juriju ob južni železnici. Njuna pogreba sta bila sijajni manifestaciji v čast junaštva za domovino.

Lansko leto se je sestavil tudi poseben odbor narodnjakov za zgradbo spomenika junaku Malgaju in z njim vred vsem ostalim fantom, ki so l. 1919. za Koroško prelili srčno kri. Spomenik stoji na Tolstem vrhu pri Guštanju, je zgrajen iz močnega kamena in ima poleg imena znamenite verze našega narodnega generala Maistra:

«O, jaz ne spim,
le čakam čas
in čakam vas,
da gremo skupaj čez Šent Vid
med brate naše Zilo pit!»

K slavnosti odkritja se je na praznik Vnebohoda zbralo v Guštanju na tisoče ljudi iz vse Slovenije, Sokolov, Orjunašev, Malgajevih tovarišev in drugih. Po sprejemu je na glavnem trgu bral mašo dr. Anton Medved iz Maribora, ki je imel tudi prekrasno pridigo. Nato je krenila veličastna povorka k spomeniku, kjer je imel slavnostni nagovor dekan dr. Cukala, za njim pa je general Maister ob odkritem spomeniku izrekel tako lep in vzvišen pesniški govor, da so srca drhte in navdušenju za tisti čas, ko nas klic od Gospe Svete iznova pozove, da osvobodimo zasužnjeno Koroško in maščujemo prelito kri neustrašnega leva Malgaja, Srečka Puncerja in ostalih padlih koroških borcev.

Razprava proti župniku Kastelicu

Nedavno se je pred ljubljanskim deželnim sodiščem vršila vzklicna razprava v tožbi nadučitelja Antona Turka iz Dola pri Ljubljani proti tamošnjemu župniku Kastelicu. Pravda se je vlekla cela tri leta, ker so nadučitelja Turka reševali in mu predbacivali vse mogoče izmišljene grehe. Cele yozove prič so

vlekli na sodišče, Orli, Marijine device, šolarsko otroci in župnikovi najožji prijatelji so morali nastopati za pričevanje. In konec koncev, ki ga je zdaj prinesla vzklicna razprava, je bil ta, da je župnik Kastelic obsojen na 500 Din globe, oziroma na pet dni zapora in na povrnitev vseh stroškov, ki zares niso malenkostni.

Zadeva je ta, da sta župnik Kastelic in kaplan Urh za časa misijona zoper nadučitelja

Antona Turka sestavila skrajno žaljivo ovadbo na okrajni šolski svet in poleg svojih dobila zanj tudi od 32 kmetov podpise. Nadučitelj je tiral pred sodišče samo glavnega krivca župnika, ker je smatral podpisane občane za zapeljane in so kmetje začeli takoj preklicavati pri sodišču, ko so zvedeli, da je nadučitelj vložil tožbo.

Kar se je iz navedb posameznih prič v tej razpravi dognalo in sodnijsko ugotovilo, daje presenetljivo sliko, kakšne razmere vladajo po nekaterih farah pod zagrizenimi fajmoštri. Dognalo se je, da je župnik Kastelic o naši dinastiji dejal, da je to — «ravbarska dinastija». Nadalje, da v Dolu kaplan z bebi izpred oltarja, kadar se poje državna himna, župnik Kastelic pa je na narodni praznik bral mašo v črni mašni obleki. Tako torej ti gospodje tolmačijo Kristusovo zapoved: Bogu, kar je božjega, in kralju, kar je kraljevega!

Nadučitelj Turk je med drugim moral utemeljevati, zakaj je učencem branil vstop v klerikalne društvene prostore. V to je navedel in so tudi priče potrdile, da se otroci udeležujejo klerikalnih predstav pozno v noč ter popivajo in kadijo, ne naučijo se pa tam ničesar poštenega, ker so klerikalna društva tako zagrizena proti državi, da ob državnih praznikih ne izobesijo zastav. Nadučitelj, ki mora deco vzgajati v treznosti in narodni zavesti, je bil torej povsem upravičen, da šolarčkov ni pripustil v klerikalna gnezda.

Omeniti je treba, da je župnik Kastelic medtem, ko se je glavna tožba vlekla, izgubil že dve tožbi proti nadučitelju Turku. Eno pri civilnem sodišču, ker je tožil zaradi vode na farovškem dvorišču, drugo pa zato, ker je nadučiteljevo soprogo lahko telesno pokodoval in imenoval nadučitelja «šemo» in «šumoštra»... To so enkrat jasni dokazi, kakih sredstev je zmožen podeželski župnik napram naprednemu učitelju. In takih dušnih pastirjev, kakor je župnik Kastelic, je na Slovenskem žal mnogo, prav mnogo. Samo na ustih nosijo Kristusovo naročilo: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!» V resnici pa delujejo tako ali slično kakor je pokazala navedena razprava.

Beleške

☞ Mesto svobode — centralizem, kriči «Domoljub» in mlati po svoji stari navadi prazno slamo. Z «Domoljubom» je prav tako težko govoriti kakor s tisto žensko, ki se je že potapljala, a je še vedno strigla s prsti iz vode. Na vse to lopovsko in neodgovorno «Domoljubovo» kvantanje, katerega edini cilj je, zmešati pojme med ljudstvom, ki bi bilo potem godno za kakršnekolik klerikalne eksperimente, odgovarjamo: Po ustavi so vsem plemenom in vsem stanovom zasigurate enake pravice in enake dolžnosti brez predpravil. Za razumnika to zadostuje. «Domoljubu» pomeni enotnost države nesvoboda. To lahko pripoveduje svojim ovcam in tercijkam, ki se ne ponašajo baš z največjo brihtnostjo, drugih pa s svojim bedastim modrovanjem ne bo preveril.

☞ Samostojneži in klerikalci. «Kmetijski list» pravi, da klerikalci zaključujejo svoje shode z besedami: «Vidite, saj so samostojneži tudi z nami!» S tem seveda preverijo še marsikaterega omahljivca, ki meni: če je res že ena figa, kaj bom tedaj samostojnež, grem raje h klerikalcem in me vsaj duhovniki ne bodo po strani gledali!... «Kmetijski list»

je silno hud, da klerikalci tako sleparijo, toda vse njegovo dokazovanje, da samostojneži ne gredo sporedno s klerikalci, je kilavo. Danes so časi tako resni, da dobiva polno veljavo parola: «Kdor ni z nami, je proti nam!» Kdor ni za nacionalno koalicijo, ki brani edinstvo te države, podpira klerikalce, radičevce in muslimane, ki stremijo samo in edino za tem, da se polastijo vlade in nato razkosajo jugoslovansko državo kakor kolač. «Kmetijski list» tudi z objavo proglaša zemljoradniške stranke ne bo preveril jugoslovansko zavednih bralcev, kolikor jih pač ima, da so zemljoradniški kaj boljši od naših klerikalcev.

Zemljoradniški so splošno znani demagogi, kar je spričo njihove borbe za obstoj v Srbiji prav razumljivo in zato gromadijo proti radikalni stranki, kar le morejo, to je še mnogo več, kar je res, da le zadržijo svoje volilce. G. Pucelj gotovo še ni bil niti za vinar prizadet od «korupcije», o kateri tako široko kriči zemljoradniški proglas, ki ga je podpisal tudi on. Da je pa z objavo tolikega kričastva proti koalicijski vladi dovolj povoda klerikalnim «sleparjem», da ga smatrajo — za svojega zaveznika.

Za naše žene in dekleta

Matere, ne dajajte dojenčkom vina!

Marsikomu se bodo čudne zdele naslovne besede, toda te besede nam narekuje žalostna izkušnja. Niso morebiti samo izjemni primeri, da mati dá svojemu dojenčku vino, temveč jih je sto in sto, največ seveda med preprostimi ljudstvom. Zato ni čuda, da je naš naraščaj tako slaboten in da imajo tudi kmečke matere slabotno deco, medtem ko je prej najlepši in najmočnejši zarod izhajal iz kmečkih hiš. Alkohol je strup in dajati ga dojenčkom, je greh, vnebovpijoč greh! Da so slabotni deci krive tudi današnje razmere, je res, toda to bolj v mestih; na deželi pa, kjer je prostorna hiša, krava v hlevu in za hišo polje ali celo gozd, je slabotni deci vzrok le nevednost in malomarnost. Kaj je boljšega za dete nego mleko in sveži zrak!

Kako strašno učinkuje alkohol na otrokovo dušo in telo, se pač redke matere zavedajo. Zato navajam tu nekaj žalostnih primerov:

Moja sosedka je rodila petero dečkov. Na svet so prišli krepki in zdravi. A danes? Zazebe me pri pogledu na te črvičke. Ste videli naslikano gladno rusko deco? Ti otroci so ji čisto podobni! Velika glava, top in bedast izraz v očeh, drobno telesce, ena noga X druga O in komaj hodi. In kaj je vzrok tem bednim telescem? Alkohol, nesrečni alkohol! Mleko je materi predrago, kuha jim ruski čaj in daje vino, «da bodo bolj močni in korajžni».

Druga moja sosedka ima desetmesečnega dečka. Bled je kot platno in sedeti še tudi ne more. Vso dolgo zimo mu ni privoščila trohice svežega zraka. Sedaj pa jo bode v oči njegova bledest in dajati mu hoče nekaj vina, da bo bolj «rjav in zdrav». Ste že videli kdaj človeka, ki je od vina postal rjav in zdrav? Le pogledite ga, kakšen je, kadar ga ima pod kapo!

Tretji je moral dati svojo 18letno hčerko v blaznico. Zakaj? Ko je bila dete, so ji dajali v steklenico namesto mleka vino in posledice nišo izostale. Kateri starši si želijo svojega otroka v cvetoči mladosti v blaznico? Mislim, da si nihče ne želi tako nesrečnega otroka. Zato proč z alkoholom, ki zastruplja telo in zlasti možgane. Za dojenčke in otroke je mleko in zopet mleko!

Zakaj je danes toliko umorov, ubojev in preprirov? Ker dobe otroci že v rani mladosti z alkoholom kal podivjanosti v sebe. Matere, če hočete imeti krepko in zdravo deco, ki vam bo v starih letih opora in ne nadloga, ne dajajte ji alkoholnih pijač niti v najmanjši meri.

Kakor je potrebno mleko, tako je potreben detetu tudi sveži zrak. V vsaki hiši se najde gotovo kaka košara, da se položi vanj dete in postavi v senco pred hišo. Če je dete zdravo in sito, vam spi podnevi najmanj šest ur. Spanje neizmerno krepil otroka, posebno na prostem. Mati, ki ima krepko dete, je lahko ponosna nanj, pa k temu ne pomore alkohol, temveč samo pametna hrana in zrak. —o.

Zanimivosti

Ko bomo videli preko gor...

Da se dá brzojavljati in govoriti po žici, je že dolgo splošno znana stvar, že manj znano pa je med širšimi sloji, da se dá brez žice na velike daljave ne samo brzojavljati nego tudi govoriti, sicer še ne od osebe do

osebe, kakor po nenavadnem telefonu, temveč moremo le poslušati in ne odgovarjati, odnosno oddajati in ne poslušati. Gotovo se bo tehnika razvila tako daleč, da bomo lahko tudi brez žice govorili od osebe do osebe.

Toda danes se že pečajo znanstveniki z mislijo, da bi iznajdli prenos slike iz daljave. Baje so angleški učenjaki tej iznajdbi že precej blizu.

Najprej se bodo poskusile prenašati brezžično papirnate slike. Tako bi se mogle iz velike daljave telegrafirati slike glavnih oseb ali krajev pri kakem važnem dogodku, kar bi bilo velikega pomena zlasti za časopisje. Ko bi takšne aparate imeli že sedaj, bi lahko naše časopisje n. pr. ob japonskem potresu imelo že nekaj ur po potresu slike razdejanih mest.

Učenjaki so prepričani, da se bo tekom dvajsetih let to «daljnje-gledanje» moglo že tako izpopolniti, da bo govorilec na brezžični telefon obenem mogel gledati pred sabo sliko v daljavi z njim govoreče osebe. Naši dve sliki, ki sta seveda še samo želja, predstavljata, kako prilično bo v bodočnosti izgledal prizor dveh brezžično govorečih in se gledajočih oseb. Na prvi sliki vidimo žensko, ki govori z nekim moškim, čegar živo sliko vidi pred sabo telegrafirano, na drugi sliki pa

Istega moškega, ki nekje na drugem kraju govori z omenjeno žensko, katero ima istako pred seboj telegrafirano.

Upajmo, da bo tehnika tako napredovala, da se bo kdaj ta načrt, ki je danes še fantazija, res tudi uresničil.

Karibne ribe

V južnoameriških rekah žive majhne, nikdar nad 30 cm dolge, zelo nevarne ribe, tako imenovane karibne ribe (Piraya, Karibensch). Podobne so nekoliko krapom in se pojavljajo v velikih množicah. So strašno pozrešne in s svojimi majhnimi zobovi napadejo takoj vsako živo bitje, ki jim pride v pest. Mrliča, ki ga vržejo v reko, oberejo te

ribe v nekaj minutah do kosti. Ako človek vtakne le za hip roko v vodo, kjer se te ribe nahajajo, ima še gotovo odtrgan košček mesa.

Naša slika predstavlja karibno ribo, ki je v naravi približno le še za dvakrat večja nego naša podoba. Nekatere vrste teh rib so visoko cenjene radi mesa.

Aretacija zloglasne roparice v Ameriki

V zadnjem času je bilo ameriško časopisje polno vesti o mladem, lepem dekletu, pristriznenih las, ki je napadalo v družbi nekoga moškega z revolverjem v roki trgovce in druge po Brooklynu v Zedinjenih državah. Ta ženska banditka je strahovala dolge tedne nekažnovana prebivalstvo in policija je stala pred nerazrešljivo uganko, kdo je ta pustolovka. Nedavno je prišla tudi v neko tovarno piškotov v New Yorku, kjer je zahtevala ob blagajnika denar. Ker se je ta nekaj obotavljal in ker ji je hotel dvigniti pajčolan z obraza, ga je porinila skozi neka vrata ter jih zaloputnila za njim, nakar je pognala skozi zaprta vrata dve krogli, ki sta obe zadeli blagajnika, in sicer ena v bok, druga v vrat.

To roparico je končno doletela njena usoda. Detektivi so jo prijeli v Floridi, kjer je bila v družbi s svojim možem. Imenuje se Celia Cooney, doma iz Brooklyna, in je stara komaj 20 let.

Lepa Celia, ki pa ni lepa po svojih lastnostih, je nedavno postala mati in rodila hčerko, ki pa je že po petih dnevih umrla.

Detektivi so privedlo njo in njenega moža v New York, odnosno v Brooklyn, kjer je pred preiskovalnim sodnikom kmalu priznala deset roparskih napadov.

Leninov duh se prikazuje

Angleško časopisje poroča, da se nahaja v Londonu hiša, kjer se prikazujejo duhovi. Mlada ženska, ki prebiva v tej hiši, je večkrat videla duha v podobi starca z divjim obrazom, na katerega je padal svetel žarek.

Koncem prošlega meseca je posetil to hišo znani angleški pisatelj Conan Doyle. Ta pripoveduje, da se je v hiši pokazal Leninov duh. S pisateljem je bila takrat velika družba: neka mlada ženska, nizozemski umetnik Leaf, nieki zdravnik in duhovnik Orven, ki so otvorili spiritistično sejo ob mizici. Pisatelj Conan Doyle izjavlja, da je bila vsaka prevara izključena. Vrata so bila zaklenjena in je bilo sploh preskrbljeno, da ne bi mogel kdo vršiti sleparstva.

Naenkrat je mlada ženska zagledala bradatega starca in kmalu ga je videl tudi Leaf. Drugi duha niso videli, pač pa so ga prosili, naj se jim bliža, nakar je starček izginil.

Mizica, ob kateri so sedeli spiritisti, se je nato premaknila in pisatelj je vprašal: «Ali si duh?»

Duh je pritrdil in po daljšem razgovoru na zadevno vprašanje potrdil, da ga peče vest za izvršena dejanja in da zato hodi nazaj.

Pisotni so rekli duhu, da bodo molili za njega in za njegov mir, a duh je izjavil, da molitev ne more ničesar spremeniti. Končno je duh priznal, da je Lenin.

Najbolj točno je po lastni izjavi videla Leninovega duha omenjena mlada ženska, ki je izjavila, da se smeji. Duh je bil tudi za sporazum med Rusijo in Anglijo. Končno je Lenin, kakor ga je videla mlada ženska, sedel na stopnice in polagoma izginil.

Razdelitev dediščine

Neki mož je imel tri sinove. Ko je umrl, je zapustil v oporoki svojim sinovom poln hlev oslov, in sicer polovico najstarejšemu sinu, eno tretjino srednjemu in eno devetino najmlajšemu.

Po očetovi smrti so bratje osle prešteli in videli, da jih je 17. Kako naj sedaj razdelijo teh 17 oslov, da dobi eden polovico, drugi tretjino in tretji devetino, ne da bi bilo potrebno živall sekati?

Prepirali so se sem in tja in nikakor se niso mogli zediniti. Prišel pa je slučajno mimo domači učitelj, na katerega so se takoj obrnili za nasvet. Ta se je ozrl nekoliko naokrog in zagledal nedaleč proč sosedovega Jožka, ki se je potepal okrog, namesto da bi šel v šolo. Pozval ga je k sebi in rekel trem bratom:

«Privedite semkaj vaših 17 oslov!»

Bratje so tako storili.

Nato je učitelj nadaljeval: «Ako tem oslom pridodam še Jožka, koliko je potem vseh oslov skupaj?»

«Osemnajst,» odgovore bratje.

Učitelj je nato rekel najstarejšemu bratu: «Ti vzemi sedaj svojo polovico, ki ti gre!»

Starejši brat je vzel 9 oslov.

«Ti vzemi tvojo tretjino,» je dejal učitelj srednjemu bratu.

In srednji brat je vzel 6 oslov, ker ena tretjina od 18 je 6.

A najmlajši brat je dobil svojo devetino, to je 2 osla. In tako so dobili bratje po vrsti $9 + 6 + 2 = 17$ oslov. Ostal je torej še Jožek! Tega pa je prijel učitelj za ušesa in dejal:

«A ti, osel, se poberi takoj v šolo!»

Med Beduini

Na vitkih konjih, z mečem v roki, v divjem pohodu preko višav in dolin: pred njimi bliščeče solnce, za njimi oblaki prahu. Evo, tako si mi navadno predstavljamo Beduina. Toda Beduini niso vedno tako junaškega srca: oni žive in spe na slabem senu, čuvajo svojo živino in se hranijo zelo enostavno.

V Tunisu, kjer živi največ Beduinov, se često dogajajo razne nezgodice. Neki 70letni Beduin ni imel svojega lastnega konja, a imel je mirno kravo. V peščeni pokrajini krava ni dobivala prave hrane. Nekega dne pa je zapazila v bližini seno. Seno, pravo, pristo seno! Krava je urno odšla na mesto, kjer se je nahajalo seno in ga zobala pol ure: počutila se je kot v raju. To je opazil lastnik sena in nanzanil posestnika krave sodišču francoske republike.

V tožbi je lastnik zahteval odškodnino v znesku 500 frankov. Lastnik krave ni prav nič trepetal. Ko ga je sodnik med drugim vprašal, koliko je star, je starček odgovoril: «Petnajst let!»

«Kako?» vpraša sodnik.

Starček je svojo izpoved ponovil in izjavil, da ima kljub beli bradi samo 15 let. Sodnik ni vedel, kako bi zlomil to trmoglavost. Končno je starček izjavil:

«Če ne verjamete, da more starček biti star 15 let, kako morete potem verjeti, da lahko krava v pol ure pojé za 500 frankov sena.

Stari Beduin je bil poročen.

Operacija zelene manobe

Zelena manoba je menda najopasnejša kača med vsemi kačjimi vrstami, ki jih premore Indija. Je pa že zelo redka in v londonskem živalskem parku, kjer tudi premore eno, jo čuvajo posebno skrbno, četudi je med vso svojo zlahito neverjetno zavrata.

Ta zelena manoba pa je nedavno zbolela. Menda se ji je v vratu nekaj vnelo in to je še povečalo njeno besnost. Kdo bi jo vložil, da se izvrši operacija in reši njeno življenje? Tedaj se je njen čuvaj domislil zvišje: v majhno tesno škatlo je postavil miš in mamilo. Manoba se je kmalu pognala v škatlo, toda ko je požrla miš, ni mogla več kazaj, ke je škatla že bila dobro zaprta. Skozi malo špranjo pa je čuvaj nataknil manobi okrog vratu zanjko iz žice in jo tako obdržal, da ni mogla nikogar ugrizniti, pač pa je strahovito razsajala z repom.

Ko je tako bila povsem obvladana, jo je vzela v delo doktorica Proktor, ki vrši službo živinozdravnice v londonskem zoološkem vrtu. Doktorica Proktor je kot odlična operaterka operirala zeleno manobo z drobnimi škarijami. Ker je operacija izborna uspela, se zelena monoba zdaj zopet spreha po svojem s steklom pregrnjenim vrtnu, okrog vratu in glave pa še nosi čvrst ovoj kakor lak ranjenec iz svetovne vojne.

× **Pogubna zmeda v cerkvi.** Na praznik Vnebohoda se je v mestu Lajosmicze na Madžarskem pri blagoslovitvi zvonov zgodila v cerkvi težka nesreča, ki je zahtevala troje življenj in nda trideset ranjencev. Ko je med ceremonijo bil zvon potegnjen v lino, se je v cerkev, ki je bila prenapolnjena, čul zvonolivarjev glas: «Pazite se, zdaj bo padla vrv!» Ljudje v cerkvi so to napačno razumeli, kakor da bo padel zvon, in ker je vrv ubila še cerkveno okno, je v hipu nastala v cerkvi panika. Ljudje so se brezobzirno drenjali proti izhodu, kjer je šlo na življenje in smrt. Eden mladenič je takoj izdihnil, nato pa je gneča zadušila še neko mladenko in neko starejšo žensko. Nad trideset ljudem pa so polomljene roke ali noge, nad sto jih je omedlelo. Ves čas te panike je župnik pred oltarjem mirno bral mašo dalje in je končno s svojo hladnokrvnostjo tudi umiril množico. Notranjost cerkve izgleda kakor po poboju, polomljene so vse klopi in deloma poškodovani tudi stranski oltarji.

× **Izvošček preko noči milijonar.** V Dublinu, glavnem mestu Irske, je te dni preko noči postal milijonar izvošček Willy Brown, ki je doslej pridno fижakril okrog po dublinskih ulicah. Umrla je neka dama, o kateri niti publika niti srečni izvošček niso vedeli, da pripada vse njeno premoženje v vrednosti nad 80.000 funtov šterlingov (okrog 30 milijonov dinarjev) najbližjemu sorodniku, ki po sklepu vrhovnega irskega sodišča ni nihče drugi kot Willy Brown. — Pokojnica se je pisala Izabela Lewis in je bila mlajša sestra izvoščkovne matere. Poročila pa se je zelo bogato in je po poroki zašla v same visoke kroge, da je izvošček svojo teto čisto zgrešil. No, ker ni zapustila nikogar, temveč vse svoje premoženje nje-mu, jo bo pa odslej ohranil v prijaznem spominu.

× **Znamenje bratomora na nebu.** Minulo sredo se je v Florenci dogodil interesanten slučaj, ki med tamošnjim prebivalstvom še vedno vzbuja mnogo razpravljanja: Dvajsetletni dijak Josip Cabrini je zjutraj izmaknil

svojemu očetu 1000 lir in izginil. Zvečer, ko že denarja ni več imel, pa se je skesal in se vrnil pred domačo hišo. Zvonil je dolgo in končno mu je prišel odpirat sam oče. Ravno, ko je odklepal železna vrtna vrata, je padel strel in mladenič se je takoj zgrudil zadet v glavo. Kdo ga je ustrelil? Pred preiskovalno komisijo je oče izjavil, da je strel padel z ulice. Toda komisija je ugotovila, da je krogla prodrla skozi temo in je torej nekdo moral ustreliti z viška, z okna domače hiše. Sodišče je zaprlo vso obitelj. Mati je izjavila, da je sinu sama dovolila, da vzame očetov denar; oba brata, ki prideta v poštev glede krivde, pa dokazujeta, da sta se v usodnem času nahajala v družinski sobi. Preiskovalni sodnik je torej navzlic ogorčenju javnosti moral obitelj izpustiti iz zaporov. Posebno vznemirjena pa je javnost radi zagonetne prikazni, ki jo spravlja v zvezo z ubojem: tisti večer je namreč krasno sijal mesec in naenkrat se je nad celim mestom razpel mogočen blisk, mesec pa je od njega ves zardel kakor kri. Pojava je trajala le par sekund. Toda mesto je bilo takoj uverjeno, da se je ta dan nekje moral zgoditi bratomor, ker je taka večerna pojava po tolmačenju kremeških bajk znak Kajnovega zločina. — Javnost je zatorej vsa prepričana, da je nesrečnika ustrelil eden izmed obeh bratov. Toda sodišče ne verjame nadnaravnim dokazom, temveč še nadalje izsleduje krivca.

× **Tekma med dvema človeškima in štirimi konjskimi nogami.** Tako se imenuje naj-novejša športno kosanje, ki se je začelo na praznik vnebohoda v Londonu in končalo minuli torek v Yorku. — Tekmovala pa sta najboljši angleški pešec Cumings in Stephensonov jahalni konj, ki ga je jezdil sam lastnik. Cesta od Londona do Yorka meri nekaj nad 400 km. Kdo jo bo prej prehodil, pešec ali konj? Konj ne sme dirjati, temveč stopati v zloženem koraku; sledi mu avtomobil z dvema možema in kovačem, ki konja sproti podkuje. Pešca, ki stopa vrlo naglo, pa spremlja biciklist. Konj je v soboto začel znatno šepati, pešcu pa so začele občutno krvaveti noge. Vendar sta oba vzdržala s primernimi počitki. Zmagal je konj, ki je v York dospel v torek dopoldne, komaj dve uri za njim pa tudi pešec. Zmaga torej ni baš porazna, a vendar še potrjuje staro pravilo, da štiri konjske noge morajo več zaleči ko dve človeški.

× **Prvi barometri.** Vzhodni narodi so že davno izumili razne stvari, ki so jih pozneje ali na novo izumili ali pa izpopolnili Evropejci. Tako so n. pr. Kitajci že celih tisoč let prej nego v Evropi izdelovali steklo, tiskali knjige in pisali s črnilom. Zdaj se ugotavlja, da so tudi barometri že davno imeli Korejci. To so bile neke steklene posode, znotraj čudno urejene, da so merile zračni pritisk in napovedovale vreme. Ti aparati so bili razstavljeni po vsej deželi in so poročila redno prihajala na korejski dvor, kjer so jih potem tolmačili vremenski učenjaki. Žal, da izmed teh aparatov ni nobenega več najti. O njih se samo čita v starih korejskih knjigah in so ohranjene tudi stare podobe. Smatra pa se, da so to bili prvi barometri — menda nič manj in bolj zanesljivi kakor današnji...

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. V. v C. Takšni spisi, ki pa naj bodo kratki, bi nam bili prav dobrodošli za žensko rubriko.

Za smeh in kratek čas

Svidenje.

Sodnik: «Ko ste bili zadnjič pri meni, g. Nepridiprav, sem Vam izrazil upanje, da se ne bova več videla.»

Obtoženec Nepridiprav: «Seveda, gospod sodnik, toda stražnik ni hotel verjeti te Vaše želje.»

Ni umrl naravne smrti.

Janez: «Ali je Vaš soprog umrl naravne smrti?»

Uršula: «O ne, jaz sem mu bila preskrbelja zdravniško pomoč...»

Izpred sodišča.

Sodnik: «Vi ste se torej zelo bali, ko sta ukradli denarnico?»

Žovani: «Oštija, kako šem še ga bal, da ga ni nič denaro not.»

Sladki bratec.

Mama: «Zakaj pa Jožek tako silno kriči?»

Nežica: «Prej je padel v posodo z marmelado in zdaj ga ližemo.»

Krožnik na glavo.

Sodnik: «Vi se g. Kavljju vrgli krožnik na glavo. Ali ste storili to premišljeno?»

Toženec: «Ah, ne! Žal, nisem prav nič pomislil na to, da je porcelan tako drag.»

Jeza.

Ožbovt: «Zakaj pa gledaš tako jezno? Kaj se ti je pripetilo?»

Gašper: «Moj spomin me vedno zapušča. Ravno kar sem se hotel nad nečem jeziti, pa sem takoj pozabil, nad čem...»

Raztresenost.

Prišel je neki zelo raztresen profesor v vaško gostilno, da prenoči.

«Imam samo eno sobo,» pravi gostilničar, «a v njej že spi neki duhovnik. Ako hočete, lahko spite v drugi postelji iste sobe!»

Profesor se zadovolji ter naroči dekl, da ga zjutraj zbudaj prebudi, da gre na vlak.

Ko se profesor zjutraj zbudi, obleče v svoji raztresenosti duhovniško obleko. Raztresenec opazi svojo pomoto šele v vlakcu, se udari po čelu in se razhudi: «Baba neumna, rekel sem ji, naj zbudi zjutraj mene, a ta oslica gre in zbudi duhovnika!»

Glavo bo izgubil.

Ožbovt: «Oh, ta stric Boltežar, že zopet je pozabil dežnik! Še svojo glavo bo izgubil!»

Gustlček: «O, želodec je že pozabil...»

Ožbovt: «Kako?»

Gustlček: «Saj je rekel včeraj, da mora zaradi želodca v toplice.»

Ponosna grofica.

Neka grofica je jahala v spremstvu svojega služabnika na sprehod. Slučajno se njen konj spodtakne in ona telebne s konja na tla. Hitro se dvigne s tal in skoči zopet nazaj v sedlo.

«Ali si videl mojo energijo?» vpraša ponosno svojega služabnika.

Hlapec zardi in pravi: «O, videl, videl, pa pri nas ne rečemo temu energija...»

Ni kuhan nego surov.

Neko soparno popoldne pride v kavarno ohol mladič, se vrže v naslonjač in zarobanti: «Dajte mi brž limonade z ledom, sem ves kuhan od vročine!»

«Pa se vendar tako surovo obnaša!» pripomni neka dama svoji družici.

Trgovčeva sinčka.

Dva dečka, trgovčeva sinova, se razgovarjata, kam bosta letos šla s starši na počitnice.
Prvi: «Kaj boste tudi letos šli na Bled?»
Drugi: «Menda ne. Kakor je ata dejal, gremo letos najbrže v konkurz...»

MALI OGLASI**PRODAM KONCERTNE CITRE**

dobro ohranjene. — Naslov: Pepca Grabnar, Gotovlje, pošta Zalec. Cena po dogovoru. 14

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrékajo večkrat mišice in živci? Prijetno čustvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elza-Fluid! Najboljše hišno sredstvo! Lajša bolečine, osvežuje in jači telo! Čez 25 let priljubljen kot kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! Z zavojnino in poštnino vred: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg št. 360, Hrvatsko. (c)

ILIRSKA POSOJILNICA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8/I,
sprejema hranilne vloge po 8 %.
Večje in stalne vloge do 12 %. 31

Zahtevajte pri trgovcih
na deželi in kupujte **manufakturno blago**
od stare, **1885** ustanovljene
leta **1885** trdke
CROBATH Franc
dr. z o. z.
KRANJ.

Manufaktura na debelo in drobno. 35

Trgovci na deželi, ostali odjemalci, prepričajte se pred nakupom znova o naših cenah in izberite! Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Lovei, gozdarji, delavci, priporočamo Vam,
da si kupite

obleke,

pelerine, suknje, hlače, dežne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po najnižji ceni le pri konfekcijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloga vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorce!

Naročeno blago se razpošilja po poštne povzetju. V lastni režiji se izdelujejo usnjeni (kožni) rekelci, hlače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.

Kupujte!

Vse Vaše potrebe, novorojenega pomladanskega, letnega blaga za moške in ženske obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotenine, oksfort, ceфир, evilij za žimnice, odeje, kece, posteljne garniture in dr.

Najnovejša svilnate in čipkaste rute, šerpe pri domači znani trgovini

JANKO ČEŠNIK, LJUBLJANA, Lingarjeva-Stritarjeva ulica.

Blago, samo češkoslovaški izdelek.

Opozorjam žene in neveste pri nakupu opreme (bališa).

Cene znatno nizke in zmerne.

Oh! Te bolečine!

Malo Fellerjevega pravega Elza-Fluida in bolečine minejo.

Drgnjenje s Fellerjevim Elza-Fluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elza-Fluidom jači mišice in živce! Deluje antiseptično in osvežujoče! Prežene nahod in napravi človeka neobčutljivega proti mraznemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za vse telo izvrstno hišno sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elza-Fluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žganje. En poskus zadostuje, da tudi vi porečete:

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Zahtevajte v vseh dotičnih poslovalnicah samo pravi Elza-Fluid lekarnarja Fellerja. Pri naročilih naravnost stane z zavojnino in poštnino vred, če se pošlje denar naprej ali po povzetju: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih steklenic ali 8 specialnih steklenic 161 Din; 36 dvojnih steklenic ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa po 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerino 4-80 dinarja in 18 dinarjev; Lysol, Lysoform po 25 dinarjev; kineški čaj od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; strup za podgane in miši 5 dinarjev. Pri primotu se zavojnina in poštnina posebej zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%no doplačilo. Pisma se naj naslavljaajo natančno takole:

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.

SLAVENSKA BANKA D., ZAGREB

PODRUŽNICA: LJUBLJANA.

Delniška glavica Din 50,000.000.— in rezerve preko Din 12,500.000.—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

Agenciji: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.